

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Ioannis || Slotani || Geffensis, Sacrae || Theologiae
Profes-||soris, De retinenda fide orthodo-||xa & catholica
aduersus hæ-||reses & sectas, & præci-||puè
Lutherana[m], Li-||bri nouem.||**

Slotan, Johann

Coloniae, 1560

VD16 S 6745

Liber Secvndvs

urn:nbn:de:hbz:466:1-29875

IOANN. SLO. GEF.
LIBER SECVNDVS
CAPVT PRIMVM.

Ecclēsia
catholica
in quo cō
stat,

Ecclēsia Catholica confi-
stit in vinculo vnionis &
pacis, recto vsu sacramen-
torum, doctrina sana & a-
postolica per spiritū san-
ctum viua traditione, quā ipsa per suc-
cessionis seriem Episcoporum & patrū,
ab Apostolis, Apostoli à Christo, Chri-
stus à Deo accepit, Præcipua iā comme-
morata sunt, in quibus Ecclēsia Catholi-
ca & Apostolica cōsistit, & quibus qua-
si notis & indicijs quibusdam dinosci
queat & debeat, videlicet vinculū vnio-
nis & pacis, rectus vsus sacramētorum,
doctrina sana, apostolica traditio, quam
ipsa per successionis seriē ab apostolis,
apostoli à Christo, & Christus à Deo ac-
cepit. Nam illa Ecclesia est ab apostolis
fundata, cuius fides & cathedra seu do-
ctrina, & potestas ecclesiastica, id est,
vis seu potestas dimittendi & retinēdi
peccata, ligandi atque soluēd, baptizan-
di & docendi, nec non interpretandi
scripturas,

DE RETI. FIDE ORT. 18

scripturas, deriuatur à Christo in Apo-
stolos, quibus sensum aperuit vt intelli-
gerent scripturas, & ab illis per traducē
succedentium Ecclesiarū & Episcopo-
rum, vsque ad præsens tēpus durat. Hæ-
retici nostri temporis, libēter audiunt
Ecclesiā illic esse, vbi est fides & verbū
Christi, libēter admittūt has esse notas
Ecclesiæ, habere videlicet Christi do-
ctrinā & hanc puram, sacramenta & re-
ctum eorum vsum, sed reliquas audire
contemnūt. Et quanquam hæ notæ Ec-
clesiæ sint propriæ, non tamē sunt adeo
claræ & sufficiētes ad veram Ecclesiam
demonstrandam, vt per eas possit vera
Ecclesia, ab adulterinis conuētibus hæ-
reticorum (quæ has notas sibi tribuūt)
secerni. Nam omnes omnium ætatū hæ-
retici (qui vnitatē fidei nec inter se ser-
uant) has notas sibi tribuerūt. Ad verā
itaq; per totum mundum dispersam, A-
postolicam & Catholicam seu vniuersa-
lem Ecclesiam, visibilem, manifestam,
non spiritualem vel mathematicam, ex
prædestinatis aut charitate præditis tan-
tum adunatam, sed ex malis & bonis,
D a dum

IOANN. SLOT. GEF.

dum in hoc mundo versatur, coaptatā, ad talem, inquam, Ecclesiam demonstrandam, notæ (quas assignant hæretici) non sufficiunt, sed oportet adesse reliquas iam à nobis datas.

CAPVT II.

Doctrina
tradita
pe successi
onisteri-
em Episco
porum &
patrum, a
pud quos
centenda
sit esse.

Porrò quoniam de reliquis notis nihil curant aduersarij, eò quòd eas in secta sua ostendere nequeant, idcirco apud eos vera Ecclesia non est. Et licet conentur eas aut cerè quasdam ex eis sibi vindicare, non tamen id verè demonstrant, sed neque possunt: fingunt ergo potius eas, utpote cùm Episcopatus & Episcopos nescio quos nominant, sed re vera non sunt, quia ab apostolica cathedra minimè traxerunt originem, nec est apud eos catholica doctrina per successionis seriem Episcoporum & patrum. Patres autem doctrinam & fidem apostolorum, dicunt esse apud eos, qui custodiunt professionem omnium patrum, secundum suorum temporum successiones, in his quæ sunt fidei, ut auctor est Irenæus lib. 4. c. 43. & 63. Nam cap. 43. sic inquit. Eis qui
in

DE RETI. FIDE ORTH. 19

in Ecclesia sunt presbyteris obaudire oportet, his qui successionem habent ab Apostolis, qui cum Episcopatus successione, charissima veritatis certum, secundum placitum patris acceperunt. Reliquos verò, qui abstant à principali successione, & quocunq; loco colliguntur, suspectos habere, vel quasi hereticos & malæ sententiæ, vel quasi scindentes & elatos & sibi placentes, aut rursus vt hypocritas, quæstus gratia & vanæ gloriæ hoc operantes. Omnes autem hi decidunt à veritate. Capite verò 63. sic habet: Agnitio vera est Apostolorum doctrina, & antiquus Ecclesiæ status, in vniuerso mundo, & caractere corporis Christi, secundum successiones Episcoporum, quibus illi eam quæ in vnoquoq; loco est Ecclesiam tradiderunt, quæ peruenit vsque ad nos custodita sine fictione, scripturarum traditione plenissima, neque ablationem recipiens lectio sine falsatione, & secundum scripturas expositio legitima & diligens, & sine periculo, & sine blasphemia, & præcipuum dilectionis mu-

IOANN. SLOT. GEF.

nus, quod est preciosius quam agnitio, gloriosius autem quam prophetia, omnibus autem reliquis charismatibus supereminens. Quibus verbis liquidò claret, non sufficere ad Ecclesiam constituendam sacramenta & verbum Dei vel sanam doctrinam, sed oportere eam esse traditam, per successionis seriem Episcoporum & patrum, qui eam acceperint ab Apostolis, Apostoli à Christo, & Christus à Deo. Quæ sunt verba Tertulliani in lib: de præscrip. hæret: Apostolos (inquit) domini habemus auctores, qui nec ipsi quicquam ex suo arbitrio, quod inducerent elegerunt, sed acceptam à Christo disciplinam, fideliter nationibus assignauerunt. Ibidem quoque dicit, nationibus obuenisse doctrinam per apostolos, & ipsis apostolis per spiritum sanctum. Et adhuc ait: Si hæc ita sunt, constat omnem doctrinam, quæ cum illis Ecclesijs apostolicis, matricibus & originalibus fidei conspiret, veritati deputandam, & sine dubio tenentes, quod Ecclesiæ ab apostolis, Apostoli à Christo, Christus à Deo suscepit.

Reliquam

DE RETI. FIDE ORT. 20

Reliquam verò omnem doctrinam de mendacio præiudicandam, quæ sapiat cõtra veritatem Ecclesiarum & apostolorũ & Christi & Dei, Et adhuc amplius in eodẽ libro: Christus (inquit) duodecim precipuos lateri suo adlegarat, destinatos nationibus magistros & c, Hij in orbem profecti, eandem doctrinam eiusdem fidei, nationibus promulgauerunt, & proinde Ecclesias apud vnamquãq; ciuitatẽ condiderunt, quibus traducem fidei & semina doctrinæ cæteræ, exinde Ecclesiæ mutuatur sunt, & quotidie mutuatur vt Ecclesiæ fiant, ac per hoc & ipsæ apostolicæ deputabuntur, vt soboles apostolicarum Ecclesiarum, omne genus ad originem suã censatur & c. Et iterũ: Quid autem prædicauerint, id est, quid illis Christus reuelauerit, & hic præscribam, nõ aliter probari debere nisi per easdem Ecclesias, quas ipsi Apostoli condiderunt: ipsi eis prædicando, tam viua (quod aiunt) voce, quam per epistolas postea: Haftenus *Doctrina apostolica. 1* ille, Porro quũ de doctrina apostolica *ca. quæ cõfenda sũt* loquimur, omnem doctrinã apostolicã

D 4 intel-

IOANN. SLOT. GEF.

2. The 2
Traditiones non
scriptæ.
1. Thim. 6

intelligimus, tam scripturis contentâ,
quàm traditionibus sanctis commen-
datam, ab Apostolis tenet Ecclesia, pro-
ut Paulus iubet, dicens: State & tenete
traditiones quas didicistis, siue per ser-
monem siue per epistolam nostram. Et
in epistola ad Timotheum, eundem mo-
net, vt seruet mandatum sine macula,
& irreprehensibile. Et non multò post:
O Timothee, inquit, depositum custo-
di, vitans prophanas vocum nouitates,
& oppositiones falsi nominis scientiæ.
Quod verbum Tertullianus in lib. de
præscrip. hæret. de doctrina viua voce
tradita intellexit, dicens: Traditiones
per viuam vocem doctrinæ Ecclesiasti-
cæ appellabat Apostolus depositum.
Nec circumstantia verborum Aposto-
li, hunc locum aliter intelligere sinit, si
rectè perspexeris. Sed iterum in epist.
ad Thessal. Rogamus, inquit, & obse-
cramus vos in domino, vt quemadmo-
dum accepistis à nobis, quomodo oportet
vos ambulare & placere Deo, sic &
ambuletis, vt abundetis magis. Scitis e-
nim quæ præcepta dederim vobis per
domi-

1. The 4

dominum Iesum. Insuper Lucas refert in Act. Apostolorum cap. 10. de Paulo & discipulo eius Timotheo in hæc verba: Cùm pertransirent ciuitates, tradebant eis custodire dogmata, quæ erant decreta ab Apostolis & senioribus qui erant Hierosolymis. Et cap. 15. Paulus electo Sylâ profectus est, traditus gratiæ Dei à fratribus: perambulabat autem Syriam & Ciliciam, confirmans Ecclesias, præcipiens custodire præcepta apostolorum & seniorum. Vnde declaratur multa fuisse Apostolorum dogmata & præcepta de regimine Ecclesiæ, quæ minimè mandata fuerunt literis. Dominus quoque in Euangelio: Euntes, inquit, ad discipulos suos, docete omnes gentes, baptizantes eos &c. docetes eos seruare omnia, quæcunque mandauit vobis. Quod etiam Apostoli diligenter sunt exequuti, multis annis viua voce tradentes gentibus omnia quæcunque mandauerat illis Christus, priusquam vllus Euangelistarum aut Apostolorum Euangelium vel Epistolam conscripsisset. Sed nec omnia, quæ

Matt. vi.

D 5 acce.

IO ANN. SLOT. GEF.

acceperant à Christo, literis commendarunt, sed multa viua voce Ecclesijs tradiderunt, quæ tandem consuetudine fidelium roborata, ex animo in animum, à maioribus in posteros medio incurrète verbo sunt transfusa. De quibus Tertullianus in lib. de Corona militis, postquã multas Ecclesiasticas traditiones recensuisset, vtpote de ritu baptismi & Eucharistiæ, ante lucanis precibus, oblationibus pro defunctis, & martyrum natalitijs dicit. Harum & aliarum huiusmodi disciplinarum, si legem postules, scripturam nullam inuenies. Traditio tibi perpèdetur auctrix, & cõsuetudo cõfirmatrix, & fides obseruatrix. Et paulò superius dixerat, quod ad traditionis obtentũ, nõ est exigenda autoritas scripturæ. Hæc ille. Multa itaque sunt in Ecclesia vniuersali recepta, & ea quidem ad salutem necessaria, quæ in scripturis canonicis dilucidè & exertè non ita reperiuntur, sed per traditionem Apostolorum Christi, illi innotuerunt, de quibus vel subobscura, aut nulla mentio in sacra scriptura habet.

betur, & tamen tota Ecclesiæ suscepsio, tam in Oriente quàm in Occidente, à spiritu sancto edocta, à temporibus Apostolorum vsque in præsens, ea tanti fecit, ac si scriptura ipsa continerentur, solius primorum & maiorum traditionis autoritati innixa, quam qui non recipit nec veneratur, nõ est etiam quòd recipiat scripturas istas sanctas, quas habemus, quippe quarum autoritas non per aliud, quam per traditionem maiorum Ecclesiæ nobis nota est, ac subinde qui traditionem negat, totam religionem Christianã penè subuertit. Quòd autem huius scripturæ quã habemus autoritas, non per aliud Ecclesiæ innotuerit, quàm per traditionem, sed & autoritatem ab Ecclesia receperit, D. August. contra epist. Manichæi, quã vocant fundamenti, c. 5. asserit, dicēs: Ego Euangelio non crederē, nisi me Catholicæ ecclesię commoueret autoritas, quam cap. 4. dicit miraculis inchoatam, spe nutritam, charitate auctã, vetustate firmatam. Nam vnde discernit Ecclesia hæc quatuor Euangelia quæ modò habet & merito re-

Scripturæ
autoritas
per traditi
onem in-
notuit &
firmamen
tum rece
pit.

tò re-

IOANN. SLOT. GEF.

tò reueretur, ab alijs Euangelijs, quæ sub nominibus aliorum apostolorum, nimirum Petri Andreæ, Thomæ, vel etiam Nicodemi, aut cuiusuis alterius etiam Apostoli nomine commendabatur, nisi traditione duce, per spirit^o sancti magisterium in ipsius Ecclesiæ primoribus seruata? Non enim erat contentum in hac scriptura, quòd omnia quæ ibi scripta erant, diuinitus erant reuelata: neq; si esset, od id statim quando primitus recipiebatur, fides indubitata ei adhibenda erat, cum quælibet scriptura humanitus adinuenta, huiusmodi titulis potuisset còdecorari. Creditum est ergo, contenta in Euangelio à Deo esse reuelata, quia traditioni Iesu Christi & apostolorum omnino erant conformia, cuius rei iudicium ad apostolos & viros apostolicos Ecclesiæ proceres spectabat: non quidem testificando solùm, sed tanquam iudices sententiam ferendo, vtpote qui plenè spirituales erant, & Christum & doctrinam eius ad plenum retinebant, & per spiritum sanctum quem habebant, & eius traditionem,

tionem, de omnibus spiritualibus iudicabant, confirmante sermonem suū eodem spiritu, signis & nunquam visis in natura mirabilibus. Porro Ecclesia illa sancta Apostolorum & apostolicorum virorum scripturā hanc, posteritati tanquam traditioni suæ conformem, declararunt, & ut talem debere acceptari, alijs scripturis reiectis, per spiritum sanctum iudicarunt, quam rursus traditionē, miraculorū claritate, eximiaq; & plusq; humana qua pollebāt virtute, magisterio spiritus in auditorū cordibus operante firmiter comprobarunt.

Locum Pauli, ex Epistola ad Timotheum quem Tertullianus interpretatur de doctrina viua voce tradita, pulchre explicat Vincentius Lirinensis dicens: O exclamatio ista, & præscientiæ est pariter et charitatis: præuidebat enim futuros, quos etiam prædolebat errores. Quis est hodie Timotheus? Nisi vel generaliter vniuersa Ecclesia, vel specialitertotum corpus præpositorū, qui integram diuini cultus scientiam, vel habere ipsi debent, vel alijs infunderet

Quid

IOANN. SLOT. GEF.

Quid est, depositum custodi? Custodi (inquit) propter fures, propter inimicos, ne dormientibus hominibus superfement Zizania, super illud triticij bonum semen, quod seminauerat filius hominis in agro suo. Depositum (inquit) custodi. Quid est depositum? id est, quod tibi creditum est, non quod à te inuentum, quod accepisti, non quod excogitasti, rem non ingenij, sed doctrinæ: non usurpationis priuatæ, sed publicæ traditionis, rem ad te perductam, non à te prolatam, in qua non autor debes esse, sed custos: non institutor, sed sectator: non ducens, sed sequens. Depositum, inquit custodi, catholicæ fidei talentum, inuolatum illibatumq; conserua. Quod tibi creditum est, hoc penes te maneat, hoc à te tradatur. Aurum accepisti, aurum redde, nolo mihi pro alijs, alia subijcias: nolo pro auro, aut impudenter plumbum, aut fraudulenter æramenta supponas: nolo auri speciem, sed naturam planè. Et iterum: Deuita, inquit, prophanas vocū nouitates. Nō dixit,

Talentum
cuique tra-
ditum cu-
stodiendū

di, catholicæ fidei talentum, inuolatum illibatumq; conserua. Quod tibi creditum est, hoc penes te maneat, hoc à te tradatur. Aurum accepisti, aurum redde, nolo mihi pro alijs, alia subijcias: nolo pro auro, aut impudenter plumbum, aut fraudulenter æramenta supponas: nolo auri speciem, sed naturam planè. Et iterum: Deuita, inquit, prophanas vocū nouitates. Nō

dixit,

DE RETI. FIDE ORTH. 24

dixit, antiquitates, non dixit vetustates, imò planè quid e contrario sequere tur ostendit. Nā si vitanda est nouitas, tenenda est antiquitas: & si pphana est nouitas, sacrata est vetustas. Et oppositi ones, inquit, falsi nominis sciētię. Verè **Falsum no men apud doctrinas hæretico rum,** falsum nomē apud doctrinas hæretico rū, vt ignorantia scientię, & caligo fere nitatis, & tenebrę luminis appellatiōe fucentur. Quā quidē, inquit, promitten tes circa fidē exciderūt. Quid promittē tes exciderūt? Nisi nouā, nescio quā, ig noratamq; doctrinam? Verūm ipse quo que Irenæus lib. 3. aduersus hæreses ca. 4. hortatur Christi fideles, ne propter nouā hæreticorum doctrinā, velint de positū apostolicarū traditionū negligere, sed in dubijs ad depositoriū **Veritatis deposito rium est Ecclesia,** veritatis (quod est Ecclesia) recurrere, eāq; au dire: Tant igitur, inquit, ostensiones cū sint hæc, non oportet adhuc quære re apud alios veritatē, quā facile est ab Ecclesia sumere, cum apostoli quasi in depositorium diues, plenissimè in ea contulerunt omnia, quæ sunt veritatis, vti omnis quicumque velit,umat ex

IOANN. SLOT. GEF.

ea potum vitæ. Hæc est enim vitæ introitus, omnes autem reliqui, fures sunt & latrones, propter quod oportet deuitare quidem illos, quæ autem sunt Ecclesiæ, cum magna diligentia diligere, & apprehendere veritatis traditionē. Quid enim etsi quæ de aliqua modica quæstione disceptatio esset, nõne oporteret in antiquissimas recurrere Ecclesias, in quibus Apostoli conuersati sunt, & ab eis de præsentis quæstione sumere quod certum, & reliquidum est? Quid autem si neque Apostoli scripturas reliquissent nobis, nõne oportebat ordinem sequi traditionis, quam tradiderunt ijs, quibus cõmittebant Ecclesias? cui ordinationi assentiunt multæ gentes barbarorum, eorum qui in Christum credunt, sine caractere vel atramento, scriptam habentes per spiritum, in cordibus suis salutem, & veterem traditionem diligenter custodientes, in vnum Deum credentes fabricatorem cœli & terræ, & omnium quæ in eis sunt, per Christum Iesum Dei filiũ &c. Et post pauca, Hanc fidem

DE RETI. FIDE ORTH. 25

fidem (inquit) qui sine literis crediderunt, quantum ad sermonem nostrum barbari sunt, quantum autem ad sententiam & consuetudinem & conuersationem, propter fidem per quam sapientissimi sunt, & placent Deo, conuersantes in omni iustitia, & castitate & sapientia. Quibus si aliquis annunciauerit ea, quæ ab hæreticis adinueta sunt, proprio sermone eorum colloquens, statim concludentes aures, longo longius fugient, ne audire quidem sustinentes, blasphemum colloquium. Sic per illam veterem Apostolorum traditionem, ne in conceptionem quidem mentis admittunt, quodcumque eorum portentiloquium est, neque enim congregatio fuit apud eos, neque doctrina instituta. hæc ille. Vtinam tam tenaciter nostri Germani tenerent traditiones non scriptas, quemadmodum isti barbari, de quibus loquitur Irenæus, tenuerunt. Quod quia in ea obseruatum non est, tot in ea existunt fides, quot iudicia, & quot sunt voluntates hominum. Vnde quod de suo seculo scribit in lib. ad Constantium Au-

E gustum

IOANN. SLOT. GEF.

gustum S. Hilarius, de nostro hoc seculo rectè dici potest: Periculosum nobis admodum (inquit) atq; etiam miserabile est, tot nunc fides existere, quot volūtates, & tot nobis doctrinas esse quot mores, & tot causas blasphemiarū pululare, quot vitia sunt, dum aut ita fides scribuntur, vt volumus, aut ita vt volumus intelliguntur, & secundum vnum Deum, & vnum Dominum, & vnū baptisma, & etiam fides sit vna, excedimus ab ea fide, quæ sola est, & dum plures fiunt, ad id cæperunt esse, ne vlla sit, hæc ille. Qui etiam de fidei renouatore ac subinde immutatore Constantio, ad Constantium scribens, ostendit quibus sint comparandi, qui toties fidem suam renouant ac immutant: Accidit tibi (inquit) quod imperitis ædificatoribus, quibus sua semper displicent, accidere solet, vt semper destruas, quod semper ædifices. hæc ille. Cæterum mirari satis nequeo (inquit Vincent: Lirnenf.) tantam quorundam hominum vefaniam, tantam excæcatæ mentis impietatem, tantam postremo errandi libidinem, vt contenti non sint, tradita

& recepta semel antiquitus credendi regula, scilicet noua ac noua in diem querant, semperq; aliquid gestiant, religioni addere, mutare, detrahere. Quasi non cæleste dogma sit, quod semel reuelatum esse sufficiat, scilicet terrena institutio, quæ aliter perfici, nisi assidua emendatione, imo potius reprehensione non posset, quum diuina clament oracula: Ne transferas terminos, quos posuerunt patres tui. Et Super iudicantem, ne iudices. Et Scindentem sepem, mordebit eum serpens. Et illud apostolicum iam ex Epist. ad Timoth. productum, quo omnes omnium hæreseon sceleratæ nouitates, velut quodam spiritali gladio, sæpe truncatæ, sempq; truncandæ sunt. Et post hæc inueniunt aliqui, tanta inueteratæ frontis duritia, tanta impudentiæ incude, tam adamantinæ pertinentiæ, qui tantis eloquiorum cælestium molibus non succumbant, tantis ponderibus non fatiscant, tantis malleis non quassentur, tantis postremo fulminibus, non cõterantur.

Porro priusquam progrediamur **CAP. III.**
 ac propositum prosequamur iter,

E quo

IOANN. SLO. GEF.

Scripturis
omnia cō-
mendari
non potu-
erunt.

Spiritus
sancti ma-
gisterium
Ecclesiæ,
nunquam
defuit, nec
unquam
est defutu-
rum.

quoniã aduersarij nihil aut credendum
aut recipiendũ vociferantur, nisi quod
sacris contineatur eloquijs, & hoc tam-
quam basim quandã ac fundamentum
quoddã statuunt suæ doctrinæ, iam de-
monstrare conabimur, non omnia quæ
tenenda sunt à scriptura petenda esse, nec
oĩa diuinitus tradita in scripturis con-
tineri. Nam si omnia scripta esse debe-
bant, quæ ad Ecclesiæ salutem & regi-
men animarum pertinebant, superflu-
um plane & otiosum esset spiritus san-
cti magisterium ineffabili pollicitatio-
ne ei promissum, nõ ad horam tantum,
sed quod vsq; in finem seculi esset eam
comitaturum & cum ea permansurum,
non per interualla temporum, sed per-
petua & continua successione vsq; ad
finem seculi: Ad hoc autem in Ecclesia
spiritus ille sacer perpetuo residet, vt in
rebus dubijs & controuersis claram ve-
ritatis suæ lucem exhiberet, sanctorum
doctorum corda secretis inspirationi-
bus illustrando, & per eos Ecclesiam su-
am in cunctis quæ ad fidei necessitatem
attinent erudiendo. Quo fit, vt propter
perpetuam

po
E
&
ho
tu
pi
en
bl
sp
ria
po
bu
ret
um
esse
exp
falu
ria
illu
ris
clef
hæc
dem
milo
patr
nibu

DE RETI. FIDE ORTH. 27

perpetuam huius spiritus præsentiam, Ecclesia apud Paulum columna dicatur ^{1. Ti. 3.} & firmamētum veritatis, nimirū quòd hoc spiritu veritatis, tam solidè fulciatur, vt nequeat in errores aliquos impingens, diutius in eis perseuerare. Par enim fuit, vt apostolis iam è medio sublatis, Ecclesiam per viros apostolicos spiritus sanctus in cunctis (que necessaria forent) deinceps edoceret, ac omnia potius ageret, quàm vt diutius in rebus vehementer ambiguis ipsa fluctuaret. Porro hoc spiritus sancti magisterium in Ecclesia superfluum censendum esset, si omnia in scripturis contenta & explicata haberentur, quæ ad Ecclesiæ salutem, & animarum regimen necessaria videntur. Quorsum enim opus esset illius magisterio, cum iam omnia literis essent demandata, & à proceribus Ecclesiæ legi & populo tradi possent? Ad hæc si omnia necessariò scripturis foret demandanda, non est vllò modo verisimile, sanctos illos apostolos & primos patres, tam parcos in scribendis voluminibus fuisse, quos tamen constat parum

IOANN. SLOT. GEF.

scripsisse, sed multis annis Ecclesiam vi-
ua voce & traditione erudijse, prius-
quam aliquid scriberent. Quod si adeo
necessarium est, omnia scripturis com-
mendari, quare Christus qui salutis om-
nium fuit desiderantissimus ac sitien-
tissimus nihil scripsit? Certè longè sati-
us fuisset ipsum per totam vitam suam
nihil aliud agere, quam scribendis li-
bris incumbere, & illis omnia deman-
dare, quæ ad animarum regimen & sa-
lutem Ecclesiæ forent necessaria, quam
viua voce Apostolis tradere quæ ipsi
postmodum suggerente spiritu sancto
alijs absque scripto longo tempore es-
sent tradituri, donec tandem quædam
eorum, quæ à Christo acceperant, lite-
ris posteritati etiam transmittēda com-
mendarent. Porro cum Christus nihil
scripserit, sed solū verbo docuerit, fir-
miter credendum est Euangelistas &
Apostolos multa præterijse de verbis
& traditionibus Christi, ac eorum nul-
lam in suis libris fecisse mentionē. Vn-
de Ioannes: Sunt (inquit) & alia multa
quæ fecit Iesus, quæ si scriberentur per
singula

Scripta
sunt non
oīa quæ
fecit Chri-
stus, & mul-
to minus
quæ dixit.
Ioan, ult,

singula, nec ipsum arbitror mundū ca-
 pere posse eorum qui scribendi sunt li-
 bros. Quod si non oīa scripta sunt quæ
 fecit Christus, certè multò efficaciori
 ratione concluditur, neq; oīa esse scrip-
 ta, que dixit aut docuit viua voce atq;
 discipulis tradidit, etiā de ijs que ad sa-
 lutē sunt necessaria Ecclesiæ, quæ tamē
 omnia credendū est Apostolos diligen-
 ter gētibus denunciaſſe, atq; ita ex ore
 in os, & ex pectore in pectus transfusa,
 ad nos vsque perueniſſe, absque scriptu-
 ræ alicuius testimonio. Præterea si om-
 nia ad salutem necessaria ex scripturis
 petēda sunt, quid de illis primis huma-
 ni generis parentibus ac eorum succes-
 soribus vsque ad catechysmum, & dein-
 de vsque ad Moysen, qui primus acce-
 pit legem scriptam in dispositione an-
 gelorum, dicturi sunt? Certe Ecclesiam
 tunc fuisse negare non audebunt, quæ Ecclesia
 ab initio mundi vsque ad finem fuit & fuit ab in-
 perseuerabit, & tamen impiū est crede- tio mudi,
 re illam in necessarijs ad salutē tunc in a ante om-
 liquo defecisse. Fuit itaq; Ecclesia ante nē scriptu-
 omnem scripturā, omnemq; antecessit. ram,

E 4 Non

IOANN. SLOT. GEF.

Homi 2.
supc. can.

Ephes. 1.

Psal.

Adam pro
pheta fuit

Non tu mihi (inquit Origenes) ex ad-
uentu saluatoris in carnem, sponsam di-
ci Ecclesiam putes, sed ab initio huma-
ni generis, & ab ipsa constitutione mū-
di, imo (vt Paulo duce altius mysterij
huius originem repetam) ante etiam
constitutionem mundi. Sic enim dicit
ipse: Sicut elegit nos in Christo ante
constitutionem mundi, vt essemus san-
cti & immaculati coram ipso in charita-
te, prædestinans nos in adoptionem fi-
liorum Israel. Sed & in Psalmis scribi-
tur: Memento congregationis tuæ do-
mine, quam congregasti ab initio. Pri-
ma etenim fundamenta congregatio-
nis Ecclesiæ, statim ab initio sunt posi-
ta. Vnde & Apostolus dicit ædificari
Ecclesiam non solum super Apostolo-
rum fundamentum, sed etiam prophe-
tarum. Inter prophetas autem, nume-
ratur & Adam, quia magnum mysteri-
um prophetavit in Christo & in Eccle-
sia dicens: Propter hoc relinquet homo
patrem suum & matrē suam, & adhære-
bit vxori suæ, & erunt ambo in carne
vna. Evidenter enim de his dictis ei-

us

DE RETI. FIDE ORTH. 29

us, dicit apostolus, quia mysterium hoc magnum sit, ego autem dico in Christo & in Ecclesia. Fuit ergo ante omnem scripturam Ecclesia. Epiphanius quoque lib. 1. contra hæreses, cum de mundi exordio loqueretur, cum Adâ & filios eius recensuisset vsque ad Jared. Quemadmodum, inquit, traditio habet, quæ ad nos deuenit, hinc incepit fraus in mundo fieri, & ab initio quidem per inobedientiam ipsius Adam, deinde per ipsius Cain parricidium. Nunc autem in temporibus Jared, & ultra, veneficiû, incantatio, petulantia, adulterium & iniustitia. Non opinio aliqua alia, non doctrina immutata, sed vna lingua, vnum genus in terra, illo tempore dispersum, &c. Et iterum: Sem, inquit, genuit Arphaxat, Arphaxat Cena, Cena Hala, Hala Heber pi- um & religiosum, Heber Phalec, & nihil erat in terra, non hæresis, non opinio alia atque alia, sed solùm homines vocabantur, vnius labij & vnius lingue. Erat autem solùm impietas & pietas, lex naturæ, & vnius cuiusque volû-

E 5 tatis

IOANN. SLOT. GEF.

tatis propositum secundum naturam,
& neque à doctrina, neq; ex libris scri-
ptorum error & seductio, non Iudaif-
mus, non hæresis alia aliqua, sed sicut
nunc est fides, quæ iam in sancta Catho-
lica Ecclesia versatur, quæ ab initio fu-
it, & postea rursus reuelata est. Si quis
enim pro veritatis studio expendere
velit, sancta & Catholica Ecclesia prin-
cipium omnium est: ex hoc nimirum
scopo, Adam Protoplastus format⁹ est,
non circumciscus, sed carne præputium
habens. Non autem erat idololatra, &
nouit patrem Deum & filium, & spiri-
tum sanctum, propheta enim erat. Itaq;
quum non haberet circumcisionem, nõ
erat Iudæus: & quum simulachra non
adoraret, aut aliud quid, non erat idolo-
latra. Propheta enim erat Adam, & no-
uit quòd pater dixit filio, faciamus ho-
minem. Quid igitur erat? Neque circū-
cisionem habens, neque simulachra co-
lens, sed Christianismi formam osten-
dens. Sic etiam de Abel & de Seth, & de
Enos, & de Enoch, & de Mathusala, &
de Noe & Heber, vsque ad Abrahã acci-
pien-

*Ecclesia
Catholica
est princi-
pium om-
nium.*

*Adam &
ceteri pa-
tres legis
naturæ
Christia-
nismi for-
mam ha-
buerunt.*

DE RETI. FIDE ORTH. 30

piendū est. Operabatur aut̄ tunc & pietas, & impietas, & fides & incredulitas. Fides quidem Christianismi imaginem obtinens, incredulitas autem, impietatis & iniquitatis formam exhibens, cōtraria legi naturæ, vsque ad præiudicandum tempus. Haftenus ille. Ex cuius verbis liquet Ecclesiam ab initio mundi vsque ad ipsum Heber, imò vsq; ad Abraham absque scriptura fuisse, quia solū erat pietas (apud fideles scilicet) & impietas (apud impios & infideles) lex naturæ, & vniuscuiusque voluntatis propositum secundum naturam, & neque à doctrina, neque ex libris scriptorum error & seductio, eò quod librorum scriptores nulli adhuc essent. Deinde etiam hoc animaduertendū est, ipsum Epiphaniū hęc asserere, nō auctoritate scripturę, sed traditiōe, p̄ quā etiā multa alijs in locis p̄bat, vt intelligat lector q̄ti semp̄ venerabilis pater fecerit traditiōs, quantū ue illis tribuere solit̄ sit. Ceterū quod forsan q̄dam præmissis verbis obijcere cōtendūt, p̄phetiam Enoch, quas Iudas Apostolus in epistola sua

Traditio-
nes sem-
per magni
fecit Epi-
phanus.

Liber E-
noch in-
apocry-
pha nume-
ratus.

IOANN. SLOT. GEF.

la sua recentet, nihil aduersum nos facit, eò quòd liber ille, vnde prophetia illa desumpta est, inter apocrypha numeretur.

CAPVT IIII.

HIs accedit, hanc aduersariorum sententiam, qua volunt nihil tenendum, credendum aut faciendum esse, nisi quod in scripturis habeatur, destruere semetipsam, quum nusquã hæc sententia in scriptura canonica legatur. Si enim nihil recipiendũ est, nisi quod in scripturis ostenditur, & hæc sententia in sacris literis non inuenitur, qua fronte audent eam nobis obtrudere? Adhæc si nihil faciendum aut tenendũ est, nisi quod exertè in scripturis præcipitur, aut traditur, sancti Apostoli & Euangelistæ perperam egisse censentur, qui nouum conscripserunt Testamentum, quod eis commissum esse nusquã in scripturis legitur, neque Christus præcepit: *Ite, scribite, sed prædicate Euangelium omni creaturæ.* Ceterum vt rationibus omisis, clarius demonstramus, non omnia quæ tenenda sunt, à scrip-

Mar. vlt.

scrip
omn
tine
bim
uerf
ad fa
cano
ne c
clesi
simp
ptur
nius
Oste
trem
Hoc
vlt. &
clare
hi tre
Latin
quem
turæ a
mnes
scriptu
cutiat
dicim
sint ha

DE RETI. FIDE. ORT. 31

scriptura petenda esse, ac proinde non omnia diuinitus tradita in scriptura contineri, exemplis id ipsum commonstrabimus, ut omnes videant multa in vniuersali Ecclesia esse recepta, & ea quidem ad salutem necessaria, quæ in scriptura canonica dilucidè non leguntur. Nonne credit & confitetur Catholica Ecclesia Trinitatem personarum, in vna simplicissima essentia? At quibus scripturis probari potest, tres personas, vnius esse essentiæ, & æqualis potentiæ? Ostendere quidem potest esse tres, patrem scilicet, filium, & spiritum sanctum. Hoc enim Christus apud Matthæum c. vlt. & Ioannes Apostolus in 1. can. c. 5. Trinitatem personarum in vna essentia, ex scriptura aperte non habemus. Latini dicimus, aut tres hypostases, quemadmodum Græci dicunt, scripturæ autoritate nemo potest, etiamsi omnes ingenij sui vires exerat, & omnes scripturarum sinus, locos & angulos excutiat quàm diligentissimè. Non hoc dicimus, quasi scripturis probari non possint hæc ipsa, sed quòd sub hac verborum

rum

IOANN. SLO. GEF.

rum forma in scripturis non reperian-
tur. Licet enim nomen personæ non
inueniatur in scriptura noui ac veteris
Testamenti dictum de Deo, tamen id
quod nomen significat, multis modis
inuenitur assertum. Sic etiam nusquã
scriptum habetur Homouision, aut
consubstantialem patri esse Christum.
Non enim hæc verba in scripturis re-
periuntur, sed in symbolo Nicæno, v-
bi dicitur: Genitum non factum, con-
substantialem patri: Item quod Chri-
sti anima benedicta post mortem ad in-
fernos descenderit, nemo Euangelista-
rum expresse narrauit, sed ex solo apo-
stolico symbolo clarè constat. Eiusdem
rationis est, quantum ad claram expres-
samque scripturam attinet, quòd credi-
mus spiritus sancti diuinitatem & æqua-
litate cum alijs personis, quòd eundè
à patre simul & filio dicimus procede-
re, quòd duas in Christo naturas, in v-
nitate diuini suppositi adunatas, quòd
duas voluntates in eodem. Quid, quòd
perpetuam Mariæ virginitatem tota p-
orbem confitetur Ecclesia, quã tamen
scri-

scrip-
tius
verb-
uum
luer-
am.
tem
ma t-
part-
ctas.
possi-
tate
perp-
pla ic-
deres
boles
non
gens
ticul-
portu-
dame-
dem a-
infirm-
scuran-
fia cat-
lane s-

DE RETI. FIDE ORTH. 32

scriptura diuina, non astruere, sed potius impugnare videtur, si corticem verborum sequaris, & intellectum prauum impij Eluidij apprehendere malueris, quàm catholicam sequi Ecclesiam. Nam illius perpetuam integritatem impugnans, plurimas & ipsa prima fronte perspicuas adduxit pro sua parte scripturas, licet perperam intellectas. At quas scripturas nos proferre possumus pro perpetua illius virginitate? & tamen certò credimus, eam perpetuò fuisse virginem. Hęc exempla idcirco à me posita sunt, vt ostenderem, non omnia esse reiicienda aut abolenda, quę in scriptura claris verbis non exprimuntur, non quasi ambigens de eiusmodi sacrosanctę fidei articulis, sed coactus & impulsus, per importunas aduersariorum falsissimi fundamenti assertores: non inquam vt eosdem articulos in dubium vocarem, aut infirmis scandalũ ingererẽ, aut fidẽ obscurarẽ (firmissimè em̃ illos cum Ecclesia catholica & credo & cõfiteor) sed vt **hanc sopherina falsitatis & deceptiõis fundamentum**

Marię virginitas perpetua exprcis scripturę verbis nõ probatur.

IOANN. SLOT. GEF.

Actor. 15.

**Gen 9.
Obiectio.**

Solutio.

Matt 15

Rom 14

damentum eorum subuerterem & reuellerem, nihil scilicet sine expressa scripturarum autoritate statuendum aut recipiendum esse in ecclesia. Et quamquam multa iam dicta sint, tamen si nihil sine expressa scriptura statuendum de religione est, ita emque nihil extraneum recipiendum, cur Apostoli in primitiua Ecclesia statuerunt, à sanguine & suffocato abstinendum esse? fortasse dices, quòd præceptum esset in Genesi, dicente Domino ad Noe & filios eius: Omnes pisces maris, manui vestræ traditi sunt, & omne quod mouetur & uiuit, erit uobis in cibum. Excepto quæ carnem cum sanguine non comedetis. Sed legis umbra iam per lucem Euangelij discussa erat, iamque eiusmodi præcepta mortua erant, & in morte Christi vigorem suum perdiderant. Ad hæc etiam Christus illud præceptum liberum esse iussit, quando dixit: Quod intrat per os, non coinquinat hominem, sed quod procedit ex ore. Et Paulus: Non est, inquit, regnum Dei esca & potus, sed iustitia & pax, & gaudiū in spiritu

ritu
dur
tè p
iuss
Apo
mun
ptiz
ritu
ptiz
Apo
in n
bapt
dim
it. D
esse
zanc
ferua
ligie
ditio
ti ma
ad Ec
esse b
bapti
Eccle
clesia
& per

DE RETI. FIDE ORTH. 35

ritu sancto. Cur itaq; apostoli abstinendum ab eo præceperunt, quod non antè præceperat Christus, sed liberum esse iusserat? Præterea nõne Christus, cum Apostolos suos mitteret in vniuersum mundum, præcepit eis vt credituros baptizarent in nomine patris & filij & spiritus sancti? Nõne disertis verbis, eis baptizandi formam contradidit? Et tamẽ Apostoli leguntur multos baptizasse in nomine domini nostri Iesu. Quem baptizandi ritum Ecclesia postmodum dimisit, & priorem reuocauit, & restitit. Deinde quod voluit Christus prius esse docendos homines, & postea baptizandos, in paruulis siue infantibus obseruare non potuit, ecclesia, quos tñ religiosa consuetudine & Apostolica traditione abluendos ab originalis peccati macula per lauachrum regenerationis ad Ecclesiam defert. Adde nusquam scriptum esse baptizatos ab hereticis, minimè re-baptizandos esse, sed pro baptizatis ab Ecclesia recipiendos (modò forma Ecclesie seruata sit in collatione baptismi) & per solam manuum impositionem recon-

F cilian-

IOANN. SLOT. GEF.

ciliandos esse Ecclesiæ. Nusquam enim hoc expressa permitit scriptura, neq; ex aliquo loco canonicæ scripturæ probari potest. Item quis est qui negare audeat Petrum & reliquos Apostolos baptizatos esse, & tamen per quam scripturam id ipsum probari potest? Certè p nullam, quæ admodum licet videre apud Augustinum epist. 108. ad Seleucianâ, ubi affirmat quidem eos baptizatos, & hoc ipsum indicasse Christum, quum diceret ad lotionem pedum Petri: Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lauet, sed est mundus totus: non tamen scriptum esse, quando baptizati fuerint, quando de hoc dubitandum non sit. Piget referre plura, quæ in ecclesia catholica pie obseruantur, & religiose custodiuntur ac tenentur, de quibus vel subobscura, aut certè nulla habetur in sacris literis mentio, quæ tamen tota ecclesiæ successio à spiritu sancto edocta, à temporibus Apostolorum usque in præsens semper credit, tenuit ac obseruauit, secunda de pollicitatione Christi & magisterio spiritus sancti. De quibus omnibus. D. Aug. in epist.

IOAN. 13

DE RETI. FIDE ORTH. 36

epist. u8. ad Ianuarium inquit, Illa quę
non scripta, sed tradita custodimus, q̄
quidem toto terrarum orbe obseruan-
tur, datur intelligi, vel ab ipsis Apосто-
lis, vel plenarijs Concilijs (quorum est
in ecclesia saluberrima autoritas) com-
mendata atque statuta retineri, sicuti
quod domini passio, & resurrectio, &
ascensio in cœlum, & aduentus de cœ-
lo spiritus sancti, anniuersaria solenni-
tate celebrantur, & si quid aliud tale oc-
currerit, quod seruetur ab vniuersis,
quacunq; se diffundat Ecclesia. Et ite-
rum ibidem: Similiter etiam si quid ho-
rum, inquit, tota die per orbem frequē-
tat Ecclesia. Nam hoc quin ita faciendū
sit disputare, insolentissimę infanię est.
Hactenus ille.

Itaque nos hæc scientes, magno studio
teneamus, quod tota Ecclesię successio
à spiritu sancto edocta, semper credi-
dit, tenuit ac obseruauit, nō solum quę
apertè in sacris literis traduntur, ve-
rùm etiam quę per traditionem apo-
stolicam ac ecclesiasticam nobis innotu-
erunt. Nam (vt Vincent. Lirinēsis testa-
tur)

Traditio-
nes aposto-
licas nullo
pacto de-
benus de-
serere.

IOANN. SLOT. GEF.

Gen. 19

tur) magno metu nobis immutatæ fidei, ac temeratæ religionis piaculum, pertimescendum non solum est, à quo nos non solum constitutionis Ecclesiasticæ disciplina, sed etiam censura apostolicæ deterret autoritatis. Scitum etenim cunctis est, quàm grauitè, quàm vehementer inuehatur in quosdam B. Apostolus Paulus, qui mira leuitate nimium citò translati fuerant ab eo, qui eos vocauerat in gratiam Christi, in aliud Euangelium, quod non est aliud, qui coaceruauerant sibi magistros ad sua desideria, à veritate quidem auditum auertentes, conuersi verò ad fabulas, habentes damnationem. Et post pauca: Cùm Galatæ (inquit) nauſea quadam veritatis adfecti, apostolicę catholicęq; doctrinæ manna remouentes, hæreticę nouitatis sordibus oblectarentur, ita se se apostolicę potestatis exercuit autoritas, vt summa seueritate decerneret. Sed licet aut nos, inquit, aut angelus de cœlo euangelizet vobis præterquã quod euangelizauimus vobis, anathema sit. Quid est quod ait, Sed licet nos? Cur non

DE RETI. FIDE. ORT. 37

non potius, Sed licet ego? hoc est, etiam si Petrus, etiam si Andreas, etiam si Ioannes, etiam si postremò omnis apostolorum chorus euangelizet vobis, præterquod quod euangelizauimus, anathema sit. Tremenda districtio, propter adserendam primæ fidei tenacitatem, nec sibi, nec cæteris coapostolis pepercisse. Parum est etiam, si angelus, inquit, de cælo euangelizet vobis, præterquam quod euangelizauimus, anathema sit. Non suffecerat ad custodiam, traditæ semel fidei, humanæ conditionis cõmemorasse naturã, nisi angelicã quoq; excellentiã cõprehendisset. Deinde paucis interpositis, postquã cõprobasset illa nõ solis Galatis esse dicta, sed cunctis ætatibus imperata subiecit. Annũciare ergo aliquid Christianis catholicis p̄ter id quod acceperunt, nunquã licuit, nusquã licet. Nũ licebit & anathemare eos, qui annuncient aliquid p̄terquod quod semel acceptum est? nunquã nõ oportuit, nusquam non oportet, nunquam non oportebit. Quæ cũ ita sint, estne aliquis, vel tãtẽ audacia, q̄ p̄ter id quod apud Ecclesiã an-

IOANN. SLO. GEF.

nuntiatum est, annunciet, vel tantæ leuitatis, qui præter id quod ab Ecclesia accepit, accipiat? Clamet & repetendo clamet, & omnibus & semper, & ubiq; per literas suas clamet ille, ille? Vas electionis, ille magister gentium, ille apostolorum tuba, ille terrarum præco, ille cælorum conscius, vt si quis nouum dogma annunciauerit, anathemetur.

CAPVT V.

*Episcoporum
succelsio in
Romana
Ecclesia.*

HIS pro euersione ruinosi fundamenti aduersariorum interpositis, iam cœptum carpamus iter, & copiosius de ipsa serie successionis Episcoporum agamus, quæ vel vna est ex præcipuis Ecclesiæ notis. Nam hæc Episcoporum successio maximè in Romana Ecclesia tam magna & euidentis est Ecclesiæ nota, vt vna fuerit ex veritatibus illis, quæ D. Augustinum in Catholicæ ecclesiæ gremio retinuerunt. Sic enim hic in lib. quem scripsit contra epist. Manichæi, quam vocant fundamenti, c. 4. In catholica Ecclesia, tenet me ab ipsa sede Petri Apostoli (cui pascendas oues suas post resurrectione

Do-

DE RETI. FIDE ORTH. 38

dñs commendauit) vsque in præsentē
 episcopatum, successio sacerdotum. Et
 in epist. 165. ad generosum donatistam,
 haud leue adfert argumentum contra
 Donatistas à certa illa successione Ro-
 manorum pontificum: Si ordo (inqui-
 ens) Episcoporum sibi succedentium
 considerandus est, quanto certius & ve-
 rè salubriter, ab ipso Petro numeram⁹,
 cui totius Ecclesiæ figuram gerenti do-
 minus ait: Super hanc petram ædifica- **Matt. 16**
 bo Ecclesiam meam, & portæ inferi nõ
 uincunt eam. Petro enim successit Li-
 nus, Lino Clemens, Clementi Anacle-
 tus &c. In hoc ordine successione, nul-
 lus Donatista episcopus inuenitur. Sic
 & Epiphanius Constantiæ Cypri epis-
 copus, contra sectam 27. scribens, reci-
 tat seriem summorū Pontificū, qui in
 Romana vrbe sibi inuicē successerunt.
 Et Cyprian⁹ lib. 1. epist. 6. ad Magnum
 scribens, argumentatur Nouatianū in
 Ecclesia non esse, quòd Euangelica &
 Apostolica traditione contempta, ne-
 mini succedens, à seipso ordinatus sit.
 Nam ecclesia, inq̃t, vna est, quę vna, &
 F 4 intus

IOANN. SLOT. GEF.

intus esse, & foris nõ potest. Si enim apud Nouatianum est, apud Cornelium non fuit. Si verò apud Cornelium fuit, qui episcopo Fabiano legitima ordinatione successit, & quem præter sacerdotij honorè, martyrio quoque dominus glorificauit, Nouatianus in Ecclesia nõ est, nec episcopus computari potest, &c. Porro hæc episcoporum successio, in Romana Ecclesia præcipuè spectanda est, vbi hætenus perpetuò perdurauit. Nam quum alij multi episcopatus iam pridem defecerint, neq; illam sacerdotum successiõnem reseruauerint, Sarracenis & Turcis omnia occupantibus, & præterea hæreticis & hæresibus frequenter contaminatæ fuerint sedes episcoporum illorum, vnica ista Romana cathedra, certissimam & stabilissimam pontificum seriem conseruauit. Quod robustissimum ac validissimum argumentum est, eam non aliunde, quàm ex institutione diuina, hanc authoritatem & stabilitatem accepisse, pseueratura & duratura, nihilominus in eadem firmitate & autoritate vsque ad consummationem seculi

**Romana
Ecclesia
semper pō
tificum se
riem stabi
lem ac cer
tam cou
seruauit,
quam ex
instituti
one diuina
accepit.**

sec
D
tro
xit
ædi
Cu
nun
gau
qu
furn
oue
pon
hæ
tum
ren
bust
pot
sa ef
nui
cit, f
Des
hæ
flau
olen
dom
data

DE RETI. FIDE ORTH. 39

seculi. Nam quemadmodum ex verbis
 D. Augustini discere licet, Christus Pe-
 tro figuram totius ecclesiæ gerenti, di-
 xit: Tu es Petrus, & super hanc petram
 ædificabo Ecclesiã meam, & portæ &c.
 Cui adijcitur quòd Lucas refert domi-
 num dixisse ad Petrum. Ego pro te ro-
 gavi Petre, vt non deficiat fides tua. Et
 quod Ioannes refert dominum post re-
 surrectionem suam dixisse eidem: Pasce
 oues meas. Hæc etenim sunt Romani
 pontificis solidissima fundamenta, quæ
 hæretici, scismatici atq; tyranni, quan-
 tumuis furerent, quantumuis etiam vte-
 rentur violentia, quantumuis essent ro-
 busti, nunquam hætenus subuertere
 potuerunt, aut poterunt vnquam. Pas-
 sa est sedes illa per multa, multos susti-
 nuit fortiter insultus, sed semper eui-
 cit, solido nimirum innixa fundamēto.
 Descendit pluuia, & venerunt flumina,
 hæreticæ seductionis & persuasionis, &
 flauerunt venti, hoc est tempestates vi-
 olentæ persecutionis, & irruerunt in
 domum illam, & non cecidit, quia fun-
 data est supra petram. Innocentius au-

*Matt. 16.
 Romani
 primatus
 solidissi-
 ma funda-
 menta.
 Luc. 22.
 Ioan 21.*

IOANN. SLOT. GEF.

tem huius nominis tertius pontifex in sermone quodam de cōseruatione pontificia apertis verbis declarat idipsum, dicens: dñs non quilibet, sed ille, qui in vestimento & in femore suo scriptū habet, rex regum & dñs dominantium, de quo legitur quia dñs nomē est illi, per seipsum apostolicæ sedis primatum cōstituit, vt eius cōstitutioni, nulla possit audacia refragari, iuxta quod ipse testatur: Tu es Petrus & super &c. Cū em̄ idē ipse sit fundator & fundamentū ecclesiæ, p̄fectò portę inferi p̄ualere non possunt aduersus eā, quia fundamentū immobile perseuerat de quo dicit ap̄olus fundamentū positū est, p̄ter quod aliud poni nō potest, q̄ est Ch̄s Iesus. Licet ergo nauicula Petri magnis fluctibus in medio mari sepe iactetur, p̄sertim cum in ea dormit Iesus, nunq̄ tamē submergit, q̄a Iesus impat ventis & mari, & trāquillitas magna fit, ita vt hoīes inde mirent̄ & dicāt: qualis est hic? q̄a vēti & mare obediunt ei. Hęc est em̄ dom⁹ illa sublimis & stabilis, de qua veritas ait: Descēdit pluuia, venerūt flumina, flauerūt vēti & irruerūt in domum illam, &

D
nō
sup
lus:
pos
one
cere
dila
cōf
oīb
culi
nos
ab h
con
bor
labo
nea
dela
bū
ex h
ro e
re, n
re. E
defi
qm̄
tia. E
la v
p &

DE RETI. FIDE ORTH. 40

nō cecidit, fundata em̄ erat supra petrā,
 sup illā videlicet de qua dicit Apосто-
 lus: Petra aut̄ erat Chrs. Patet ergo q; a- **1. Cor. 10**
 postolica sedes non deficit in tribulati-
 one, sed p̄ficit de Dei p̄missione, vt di-
 cere valeat cū p̄pheta: In tribulatione
 dilatasti me, de illius p̄missione p̄ficit
 cōfisa, q̄ dixit Apóstolis: Vobiscū ero **psal 4.**
 oībus diebus vsq; ad consummationē se- **Matt. vlt.**
 culi. Porro si Deus nobiscū, quis contra **Rom 8.**
 nos? Quia igitur constitutio hęc, nō est **Ecclesia**
 ab hoīe, sed à Deo, imo verius quia hęc **Romana**
 constitutio est ab hoīe Deo, frustra la- **frustra im-**
 borat hęretic⁹ vel schismaticus, frustra **pugnatur,**
 laborat p̄fidus lupus, vt demoliatur vi-
 neam, vt tunicam scindat, vt euertat cā-
 delabrū, vt lucernā extinguat, iuxta ver-
 bū honorabilis legis doctoris dicētis: Si
 ex hoibus est consiliū dissoluetur, si ve-
 ro ex deo est nō poteritis illud dissolue- **Acto. 5.**
 re, ne fortè & deo inueniamini repugna-
 re. Et iterū: Ego p̄ te rogavi Petre, vt nō
 defi. &c: Rogauit (inqt) & impetrauit,
 qm̄ exaudit⁹ est in oībus p̄ sua reueren-
 tia. et ideo fides apostolicę sedis, in nul-
 la vnq̄ turbatiōe defecit, sed integra sē-
 p̄ & illibata p̄mansit, vt Petri priuilegiū

IOANN. SLOT. GEF.

Matt. 16
Matt. 18.

persisteret inconcussum. Et iterum: Mihi (inquit) dicitur in apostolo. Tibi da: &c. Cū omnibus apostolis loqueretur, particulariter dixit, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retēta sunt. Cum autem soli Petro loqueretur, vniuersaliter ait: Quodcunq; ligaueris super terram, erit ligatum & in cœlis &c. quia Petrus ligare potest cæteros, sed ligari non potest à cæteris. Tu (inquit) vocaberis Cephas, quod exponitur caput, quia sicut in capite consistit omnium sensuū plenitudo, in cæteris autem mēbris, pars est aliqua plenitudinis, ita cæteri vocati sunt in partem sollicitudinis, solus autem Petrus assumptus est in plenitudinem potestatis. Et iterum, primatum (inquit) Petri dominus Iesus Christus, & ante passionem, & circa passionem & post passionem constituit. Ante passionem cum dixit: Tu es Petrus &c. Circa passionē quum ait: Simon sathanas expetiuit vos &c. ego autem rogavi pro te &c. Post passionem verò quum tertio præcepit: Si diligis me, pasce oues meas.

D
meas
secur
ra gr
q; à
super
rum
nes v
habe
annes
re qu
quit
net in
mana
hare
mēta
sum,
do ha
clesia
viola
retico
D. C
testat
dem a
quos
sum.
data e

DE RETI. FIDE ORT. 41

meas. In primo sublimitas potestatis, in secundo constantia fidei, in tertio pastura gregis exprimitur hæc ille. Quia itaque à Deo stabilitatem accepit, idcirco superari nequit. Discurre per cæterorum Apostolorum sedes, & iam aut omnes vacuas inuenies, aut nõ legitimos habere successores, Nec Paulus, nec Iohannes nec Iacobus, neque cæterorum fere quisquam successorem hodie reliquit vllam. Soli Petro sua successio manet incolumis. Huc accedit, quod Romanæ cathedræ, nunquam vllus illufit hæreticus, neque vnquam illius fundamenta labefactauit. Alexandriam, Ephesum, Anthiochiã, expugnauit aliquando hæreticorum furor. At Romanæ Ecclesiæ inconcussam fidem, nulla vnquam violauit impietas, nulla de ea spolia, hæreticorum superbia reportauit. Quod D. Cyprianus li. 1. epist. 3. ad Corneliũ testatur, quum dicit, Romanorum fidem apostolo prædicante laudatam, ad quos perfidia non possit habere accessum. Vnde hoc? Quia (vt diximus) fundata est domus ista super petram, super
verbum

Hæretica
prauitas
nunquam
in Roma-
na cathedra
præua-
luit.

m: Mi
bi da:
retur,
niferi-
orum
tem fo
er ait:
am, e-
Petrus
non po
eris Ce
a sicut
u ple-
s, pars
i voca-
, solus
enitu-
natum
ristus,
nem &
pafsio-
. Circa
anas ex
ui pro
um ter-
e oues
meas,

Matt. 7.

Esa. 40.

Matt. 24.

Luc. 21.

Successio-
nem sacer-
dotum vo-
luit domi-
nus exor-
dium lu-
mere à pe-
tro, & du-
rare in Ro-
mana Ec-
clesia, vi-
que ad fi-
nem mun-
di.

Lu. 21.

verbum dñi, quod manet in æternum, super veritatē infallibilem quæ ait: Cœlum & terra transibunt, verba autē mea non transibunt. Voluit autem dominus hanc successiōnem à Petro sumere exordium, & ab ipso per successiones continuas, ad finem vsque seculi perdurare. Compertissimum equidem est, pontifices summos alterum post alterum hæctenus in Ecclesia successisse, nec interruptam fuisse, successiōnis huius continuam progressiōnem, adhuc vsque diem. De qua quidem successiōne, intelligēda & accipiēda esse verba Christi dicentis: Amen dico vobis, non præteribit generatio hæc, donec omnia fiant, nõnulli voluerunt. Hæc (inquit Christus) generatio, nimirum quæ tunc cœpit, & vsque ad finem mundi perdurabit. Apostoli etenim omnes præterierūt, & ceteri vniuersi, qui tum superstites erant, nec tamen ad hunc vsque diē impleta sunt cuncta, quæ tum prædixerat Christus. Palam est igitur ea verba de Christianorum generatiōne, quæ à Petro tum sumpsit initium intelligi

DE
intelli
summo
vt Pe
mare
terrup
succes
niam
succes
mus e
diuin
defici
tutio
tæ re
questi
one co
cimus
Dei o
ta, vt
terea
est co
iniqu
Deo, c
Vbi h
pestile
dra pe
non e

DE RETI. FIDE ORT. 42

intelligi debere, Et certè non absque
summa Dei prouidentia curatum est,
vt Petrus in ea mundi parte sedem fir-
maret suam, vnde continua nobis & in-
terrupta, pontificum siue sacerdotum
successio propagata sit. Cæterùm quo-
niam hanc autoritatem, stabilitatem, &
successionem cathedræ Romanæ, dixi-
mus esse ex ordinatione & institutioe
diuina, ois cathedra quæcunq; ab hac
deficit, aut ei aduersatur, quia ibi insti-
tutio Dei non est, ibi cathedra pestilen-
tiæ reperit̃. Vnde D. Augustinus in li.
quæstionum veteris & no. testam. quæsti-
one centesima decima: Hanc (inquit) di-
cimus cathedram pestilentiæ, quæ extra
Dei ordinatione est, adhuc utiq; inuen-
ta, vt iniqua inde exeant iudicia. Prop-
terea pestilentiæ cathedra dicta est, quia
est corruptio quæ parit mortē, sicut &
iniquitas damnationem, Non est ergo à
Deo, quæ est cathedra mortis. Et iterū:
Vbi hæc institutio non est, ibi cathedra
pestilentiæ reperit̃. Et iterū: Vbi cathe-
dra pestilentis est, non potest iudicium
non esse iniquum, quamuis quædam si-
bi

Cathedra
pestilentis

bi

IOANN. SLO. GEF.

sibi applicent, velut velamina, quibus impietatem contegant, vt videntes fallantur. Non potest enim sola impietas proponi, quia non inuenit emptorem, & vbi lex diaboli est, si ipse nominetur, horretur. Sed sicut mel veneno admiscetur per quod lateat, ita & legi diaboli, quædam iusta admiscent, & nomen applicant veritatis, sed vniuscuiusque sensus est iudicandus, quia ideo aliquando aliquid verum ostendit, vt fallat, vt cum maligna prædicat, bona putentur. Quoniam cathedram pestilentia, non esse de Dei ordinatione asseuerauimus, etiam eorum qui extra Ecclesiam, vel contra Ecclesiam, sedes sibi instituerunt, cathedram pestilentia dicimus. Qui enim inconcessa præsumit, reus est, quanto magis si & corrumpat traditionem eius, cuius sedem vsurpat? Nam & ordinem ab Apostolo Petro cœptum, & vsque ad hoc tempus per traducem succedentium episcoporum seruatum perturbant, ordinem sibi sine origine vendicantes, hoc est, corpus sine capite profitentes, vnde congruit etiam sedem eorum,

DE
orum,
Nec er
dei no
suas ill
Non e
locū v
Chore
per pr
hiatu t
gem c
in fron
Rectè
coporu
ex præ
est ver
dotum
hac suc
tas est
lorum
succes
ad hæc
tem ad
tram n
ment, e
clarissi
propria

orum, cathedram pestilentiae appellare. Nec enim ideo impune erit, quia sub dei nomine hoc agunt. Constat enim suas illos causas sub Dei nomine agere. Non enim zelo Dei hoc agunt, sed sibi locum volentes defendere, Cum sciamus Chore & ducentos quinquaginta viros per presumptionem Deo offerentes, hiatu terrae absorptos esse, & Oziam regem cum deo illicitè obtulisset, lepra in fronte percussum: haec tenus ille.

Rectè diximus hanc successionem episcoporum in Romana Ecclesia, esse unam ex praecipuis notis Ecclesiae. Nam ibi est vera Ecclesia, ubi est legitima sacerdotum & Episcoporum successio, & ab hac successione semper doctrinae veritas est petita. Ibi enim doctrina apostolorum est, ubi est legitima Episcoporum successio, à temporibus apostolorum, ad hæc usque nostra. Quantumlibet autem aduersarij (qui hanc Ecclesiam nostram negant, quia eam non habent, reclamant, est tamen nihilominus omnium clarissima Ecclesiae nota, & ei maxime propria est habenda, quamque patres semper

*Ecclesiae
clarissima
nota, est E
piscoporum
successio.*

G per

IOANN. SLOT. GEF.

per agnouerunt. Porro retulimus quædam solidissima fundamenta primatus Petri, sed possunt adnotari multo plura. Quod sanctissimus martyr Ioannes Roffensis Episcopus, in confutationem vigesimi quinti articuli Lutheri contra primatū Romani pontificis, diligenter facit, multos locos sacre scripturæ producens, quibus primatus Petri veritatē ostēdit. Quē nos magna ex parte sequuti, in li. disputationum nostrarū aduersus hæreticos, & præcipuè in propugnatione interrogationis quintæ, Velsio hæretico à nobis ppositæ, easdem scripturas expendimus & explicauimus, ita vt iam viginti duo loca enumerare possimus. Primo Christus vni Petro, regni sui clauēs promisit. Matt. 16. Secundo vni Petro dictum est, vt fratres confirmaret. Luc. 22. Tertio soli Petro dictū est: pasce oues meas, pasce agnos meos. Ioan. 21. Quarto, Christus singulariter dixit Petro: Sequere me. Ibidem. Quinto Petrus solus in mare se misit, & venit ad Iesum. Ibidē. Sexto solus Petrus post Christū, ambulauit sup aquas. Mat. 14.

Septimo,

Primatū
Petri. 22
scriptura-
rum loca
compro-
bant

DE
Septim
phā &
ter apo
stus Pe
terra re
ultima
trū, lot
decimo
trus sol
iunctus
trū noī
onis nū
tio, pos
tro citi
Decim
Euang
express
currere
Christi
subrog
rei gest
septimo
conciō
Petrus,
nauit. I
as & Sap

DE RETI. FIDE ORTH. 44

Septimo, vnicū Petrum appellauit Cephā & Petrū, Octauo Petrus primus inter apostolos nominatur. Nono, Christus Petri nauē ascendit. & rogauit eū à terra reducere pusillū. Decimo Chrs in vltima cœna, venit primo ad Simonē Petrū, lotur⁹ pedes apostolorū suorū. Vndecimo, in soluendo didrachmate, Petrus sol⁹ præ cæteris apostolis, Chro ad iunctus fuit. Duodecimo, angelus ad petrū noīatim, mulieres dñicæ resurrectionis nūcias, misit. Mar. vlt. Decimo tertio, post resurrectionē suā Christus Petro citius quam alijs apostolis apparuit. Decimo quarto, tā inūgnē Petri lapsū, Euangelistæ, non sine causa, tāto studio expresserūt. Decimo quinto, cū Ioēs pcurreret, Petrus tamen primo sepulchū Christi est ingressus. Decimo sexto, in subrogatiōe S. Mat. apost. Petrus toti⁹ rei gestæ, autor fuit præcipuus. Decimo septimo, in die pētecostes, solus Petrus concionē habuit. Decimo octauo, solus Petrus, licet adesset Ioannes, claudū sanauit. Decimo nono, Petri iussu, Ananias & Saphira subito moriunt. Vigesimo,

G 2 Petri

Marc. 2.

Ioan. 1.

Matt. 16.

Marc. 10.

Marc. 3.

Luc. 6.

Luc. 5.

Ioan. 13.

Matt. 27.

Luc. 24.

Matt. 26.

Marci 14.

Luce 22.

Ioan. 10.

Act. 1.

Acto 2.

Acto. 30.

Acto.

IO ANN. SLOT. GEF.

Petri miracula singulariter, præ cæterorum miraculis describuntur. Act. 5. Vigesimo primo. Solus Petrus in Cæsarea visionem vidit de gentium vocatione, ac admissione ad fidem, Vigesimo secundo ac ultimo. In synodo Hierosolymitana, suam sententiam Petrus primū dixit. Act. 15. Has viginti duas prærogativas Petri, quas ex scripturis colligimus, comprehendimus sub quindecim, in libro paulo ante citato, quemadmodum diligenter legenti, patebit.

CPVT VI.

Porro quoniam hæc ita se habent. Idcirco de hac ecclesia Romana, patres tam magnifice sunt loquuti, Vnde Irenæus li. 3. c. 3. aduersus hereses, Romanam ecclesiam vocat maximam & antiquissimam & omnibus cognitā, à gloriosissimis duobus Apostolis Petro & Paulo Romę fundatam & constitutam. Adhanc (inquiens) Ecclesiam, propter potentiolem principalitatem, necesse est omnem conuenire Ecclesiam, hoc est, eos qui sunt vndique fideles, in qua semper ab his qui sunt vndiq; conser-

uata

D
uata et
tio. H
tyr &
mana
postol
nostro
ato Pet
&c. H
mus m
epist. 2
manam
minata
nam, en
nam, la
datam
Hinc c
hæc fa
ter om
fia, qu
à tram
quam
nouita
vt in ex
percep
rum C
nus ma

DE RETI. FIDE ORTH. 45

uata est ea, quæ est ab Apostolis tradi-
 tio. Hinc & Anacletus beatissimus mar- Dist 21 c.
 tyr & pontifex, ait: Hæc sacro sancta Ro- sacro san-
 mana & Apostolica ecclesia, non ab A-
 postolis, sed ab ipso Domino saluatore
 nostro primatū obtinuit, sicut ipse be-
 ato Petro Apostolo dixit: Tu es Petrus,
 &c. Hinc est etiam quod præclarissi-
 mus martyr & Episcopus Ignatius in
 epist. 2. quæ est ad Romanos, dicit Ro-
 manam Ecclesiam sanctificatam & illu-
 minatam in voluntate Dei, Deo dig-
 nam, eminentia dignā, beatitudine dig-
 nam, laude dignam, fide dignam, & fun-
 datam in dilectione & fide Christi.
 Hinc quoq; Lutus martyr & pōtifex, 24. q. 1.
 hæc sancta (inquit) & Apostolica, ma-
 ter omnium ecclesiarum Christi Eccle-
 sia, quæ per Dei omnipotentis gratiam,
 à tramite Apostolicæ traditionis, nun-
 quam errasse probatur, nec hæreticis
 nouitatibus deprauanda succubuit, sed
 vt in exordio normam Christianæ fidei
 percepit, ab autoribus suis Apostolo-
 rum Christi principibus illibata fide te-
 nus manet, Audis hic Petri sedem nun-
 uata

IO ANN. SLOT. GEF.

quam à tramite veritatis aberrasse, nec hæreticis prauitatibus deprauandam succubuisse, sed in illibata fide, quam in exordio fidei Christianæ percepit, perstitisse hæctenus. Quæ verba veritatem habent, etiam ad nostra hæc tempora relata. Nam hæc Petri sedes adhuc vsque diem, absque aliqua hæreseos nota, manet inuiolata, solidiorq; saxo quo libet ipsa perdurat, Et. 24. q. 1. habentur multi canones, quibus ostenditur Romanam ecclesiam, nunquam in hæresim cecidisse. Vnde D. Ber. epist. 190. ad Innocentium papam. Oportet (inquit) ad vestrum referri apostolatum, pericula quæque & scandala emergentia in regno Dei, ea præsertim quæ de fide contingunt. Dignum namq; arbitror, ibi potissimum refarciri damna fidei, vbi non possit fides sentire defectum. Hæc quippe huius prærogatiua sedis. Cui enim alteri aliquando dictum est, ego pro te rogavi Petre, vt non deficiat fides tua? Ergo quod sequitur, à Petri successore exigitur: Et tu aliquando conuersus, confirma fratres tuos. Audis sententia

D. Ber.

Luc. 22.

DE
D. Ber.
que, p
cium f
da esse
manæ
tire d
mus i
statur
ptam p
cespiti
minis
re. D.
Corn
manar
de vni
epist.
vocat
tur, v
dicens
lianu
licem
tam d
suo p
minic
exitu
stea q

DE RETI. FIDE ORTH. 46

D. Bernardi pericula & scandala quæque, præcipuè quæ sunt de fide, ad iudicium summi pontificis Romani referenda esse, & hanc esse prærogatiuam Romanæ sedis, vt ibi non possit fides sentire defectum. D. quoque Hieronymus in epist. ad Damasum papam, testatur apud Romanos solos in corruptam patrum seruari hæreditatem. Ibi cespite terram fœcundo, dominici feminis puritate, centenos fructus referre. D. quoq; Cyprianus li. 1. epist. 3. ad Cornelium, vocat Petri cathedram Romanam ecclesiã, principalẽ ecclesiã, vnde vnitas sacerdotalis exorta sit. Et li. 4. epist. 8. Romanam ecclesiam, matricem vocat ecclesiarum, vnde & alios hortatur, vt Ecclesiæ Catholicæ matricẽ & radicem, agnoscerent ac tenerent. Tertulianus etiã in li. de præscrip. hæreti. fœlicem vocat Romanam Ecclesiã, cui totam doctrinam, apostoli cum sanguine suo profuderint, vbi petrus passioni dominicę adæquatur, vbi Paulus Ioannis exitu coronatur, vbi apost. Iohãnes postea quã in oleũ igneũ demersus, nihil

IOANN. SLOT. GEF.

passus est, in insulam relegatur. Idem in eodem libro diligenter inculcat & monet, apostolicas cathedras requirendas esse, harum doctrinam traditionemq; amplectendam contra hæreticos. Sed & D. Hieronymus in epist. ad Theophilum, dicit Romanam fidem apostolico ore laudatam, cuius se esse participem, Alexandrina Ecclesia gloriatur. Hic quantum Romanę sedi censeat deferendum, vel inde luculenter ostendit quòd quum Romanus ipse non esset, tamen apertè fateretur satis sibi esse, si suam fidem, quibus suis improbantibus aliis, comprobaret papa Romanus: Mihi (inquit) in iā citata epist. cathedram Petri, & fidem apostolico ore laudatā, censei consulendam, inde nunc animę meę postulans cibum, vnde olim Christi vestimenta suscepi. Et iterū: Ego (inquit) nullum primum nisi Christū sequens, beatitudini tuę. i. cathedrę Petri communionē consocior, super illā Petram ædificatam Ecclesiā scio, Quicumq; extra hanc domum agnum comederit, prophanus est: Si quis in arca Noe non

24.4. lib.
can hæc
est fides.

DE
non f
Quid
erudi
tis in
des c
ferme
it in a
D. At
bis ep
quit,
torita
eccle
creat
perci
mur,
vestr
mor
nost
erue
obsc
bis e
trem
rum
sum
subl
sacr

non fuerit, peribit regnante diluuiō.
 Quid Leonem Papam sanctissimum &
 eruditissimum cōmemorem, qui mul-
 tis in locis, huius ecclesiæ & fidei lau-
 des concelebrat, peculiariter verò in
 sermone secundo & tertio, quos habu-
 it in aniuersario die ordinationis suæ?
 D. Athanasius ad Marcum Romanæ vr-
 bis episcopum scribens: Optamus, in-
 quit, vt à vestræ sanctæ sedis ecclesię au-
 toritate (quæ est mater & caput omniū
 ecclesiarum) ea ad correctionem & re-
 creationem fidelium orthodoxorum
 percipere, per præsentēs legatos mereā-
 mur, quatenus vestra fulti autoritate,
 vestrisque precibus roborati, illesi à me-
 moratis æmulis sanctæ dei ecclesiæ &
 nostris, euadere, nobisque commissos
 eruere valeamus. Quibus verbis haud
 obscure indicat, imò euidētibus ver-
 bis exprimit, Romanam Ecclesiam ma-
 trem & caput esse omnium Ecclesia-
 rum. Et Innocentius 3. Spōsus, inquit,
 sum, quia habeo nobilem, diuitem, &
 sublimem, decoram, castam, gratiosam,
 sacro sanctam Romanam ecclesiā, quæ
 G 5 dispo-

IOANN. SLOT. GEF.

disponente Deo, cuctorum fideiũ ma-
ter est & magistra. Hæc est Sara maturi-
or, Rebecca prudentior, Lia scœcundi-
or, Rachel gratiosior, Anna deuotior,
Susanna castior, Judith animosior, Edif-
sa formosior. Multæ filiæ congregaue-
runt diuitias, hæc autem sola supergres-
sa est vniuersas. Cæterum si adhuc mo-
dum horum patrum aut aliorum senten-
tias pro autoritate cathedræ Romanæ
in medium adferre libitum esset, non
dubium quin multo plures produce-
re possemus.

CAPVT VII.

Sed fortasse horum patrum senten-
tias, & Romanæ Ecclesiæ præconijs
quidam aut inuidi aut increduli obie-
ctabant, atque hunc fermè in modũ ob-
strepere non cessabunt: Quis negat (di-
cent) Ecclesiam Romanam à summis il-
lis viris collaudatam pro meritis suis,
quando laude dignissima fuit, eò quòd
põtifices haberet doctissimos pariterq;
sanctissimos, clerum florentissimũ, &
populum modestissimum? At nunc,
quando Romana curia facta est om-
nium

nium malorum lerna, quando in ea tot tamque horrenda conspiciuntur scandala, quando tam multi cernuntur abusus, quis eius tam inepta ferat patienter præconia? quis patientibus auribus audiat tam insulas laudes? Quasi nos vitiorum atque abusu, patroni potius esse statuissemus, quam veritatis atque dignitatis. Non enim hæ laudes ipsos Ecclesiæ Romanæ, pontifices homines respiciunt, sed potius autoritatem, dignitatem atque prærogatiuam, quam illa Ecclesia à Christo in Petro accepit. Quòd si quid vitij inest hominibus, propterea non continuò potestate priuantur atque dignitate quam acceperunt. Nisi fortè velimus reuocare articulos damnatos Ioannis Vvicleui & Ioannis Hus, volentium papam malum non habere potestatem super fideles, nec caput esse Ecclesiæ, imò nec membrum illius. Quod tam longè abest à nobis, quàm certò scimus eosdem in Concilio Constantiensi fuisse dånatos quàm iustissime. Siquidè Iudas Apost. licet esset fur & p̄ditor domini sui, tamen quamdiu vixit,

Ministri
mali pro
pter mali-
tiam non
amittunt
ordinis po-
testatem.

IOANN. SLOT. GEF.

vixit, apostolatus dignitate exutus nō est. Et Cayphas, tametsi esset pessimus, & qui pecunia Pontificatum sibi comparauerat, non tamen idcirco Pontifex non fuit. Petrus post acceptas clauas apud Matthæum c. 16. peccauit, quia audiuit, Vade post me Sathana, & postea negauit Christum, non tamen idcirco primatum amisit. Et apostoli cæteri post electionem suam ad officium apostolatus, imò post acceptas clauas apud Matthæum cap. 18. peccauerunt, quia in passione domini fugerunt: & Thomas credere noluit, & tamen apostoli permanserunt. Et inter septem Diaconos vnus Nicolaus, non modò impietate hæretica, sed etiam vita (vt aiunt) execrabilis fuit, & tamen diaconus permansit. Non enim potestatem suam ob peccata quædam amittunt. Deformat quidem dignitatem eorum vita corrupta, verùm nequaquam tollit aut extinguit eorum quam habent in officio potestatem, neque ipsarum sedium (quibus præsident) auferunt prærogatiuam. Aliud (inquit sanctissimus

DE
mus &
ad A
Episc
Anth
sunt f
fa non
tamen
& si p
tassis
sunt r
propt
dit di
ius an
impie
tæ ec
Petri
tuit
nus li
Quin
fet, di
vend
Dau
lentia
enim
feder
D. A

DE RETI. FIDE ORTH. 49

mus & eruditissimus Papa Leo epist. 53. ad Anatholium Constantinopolitanū Episcopum. Et epist. 62. ad Maximum Anthiochænum episcopum scribens) sunt sedes, aliud præfidentes. Et si diuersa nonnunquam sunt merita præfulum, tamen iura permanent sedium, quibus & si possunt emuli perturbationem fortassis aliquam inferre, non tamen possunt minuere dignitatem. Neque enim propterea Alexandrina Ecclesia, perdidit dignitatem suam, quia Dioscorus eius antistes multa impiè gesserat, & in impietate manebat: neque splendor tantæ ecclesiæ (quæ à beato Marco beati Petri discipulo fundata est) tenebris potuit obscurari alienis. Et D. Augustinus lib. 2. cōtra literas Petiliani cap. 51. Quum enim Petilianus nostris obiecisset, dicens: Si cathedram vobis miserivendicatis, habetis illam profectò quã David Propheta psalmographus pestilentia cathredam pronunciauit: vobis enim iustè relicta est, quia in ea sancti sedere non possunt. Adhæc respondit D. Augustinus: Hæc non vides, ali qua

Sedibus suis non derogat mali præfidentes.

IOANN. SLOT. GEF.

liqua esse documenta, sed vana conu-
 tia. Hoc enim est illud, quo paulò an-
 tè dixi: Verba legis dicitis, sed in quos
 dicatis non attenditis: sicut diabolus
 verba legis dicebat, sed cui diceret nõ
 agnoscebat. Ille caput nostrum sur-
 sum ascensurum, deorsum volebat de-
 ijcere, vos autem corpus eiusdem ca-
 pitis, quod per totam terram diffusum
 est, ad exiguam partem vultis redige-
 re. Certè ipse paulò antè dixisti, nos
 legem nosse & legaliter loqui, sed in a-
 ctibus erubescere. Dicis quidem ista
 nihil probans. Sed & si de aliquibus
 probares, de his cæteris non perscribe-
 res. Veruntamen si omnes per totum
 orbem tales essent, quales vanissimè cri-
 minaris, cathedra tibi quid fecit Eccle-
 siæ Romanæ, in qua Petrus sedet, & in
 qua hodie Anastasius sedet, vel Eccle-
 siæ Hierosolymitanæ, in qua Iacobus se-
 dit, & in qua hodie Ioannes sedet, quib.
 nos in catholica vnitæte cõnectimur,
 & à quibus vos nephario furore separa-
 stis? Quare appellas cathedrã pestilen-
 tiæ, cathedrã apostolicã? Si propter ho-
 mines

sup

D
 mine
 cere,
 pter
 nim,
 sedeb
 lam c
 & illo
 guit?
 si sed
 faciu
 non f
 pter
 mare
 mun
 dicer
 Ha
 aut
 quac
 pact
 offic
 bi m
 tiuas
 rij ill
 hil p
 posse
 Adh

est

DE RETI. FIDE ORTH. 50

mines, quos putas legem loqui, & nō fa-
cere, nunquid dñs Iesus Christus, pro-
pter Pharifæos, de quibus ait: Dicunt e-
nim, & non faciunt, cathedræ, in qua
sedebant vllam fecit iniuriam? Nōne il-
lam cathedram Moyū commendauit,
& illos seruato cathedræ honore redar-
guit? Ait enim: Super cathedram Moy-
si sedent, quæ dicunt facite: quæ autem Matt. 23
faciunt, facere nolite: dicunt enim &
non faciunt. Hæc si cogitaretis, non p-
pter homines, quos infamatis, blasphe-
maretis cathedrā apostolicā, cui nō cō-
municatis. Sed quid est aliud q̄ nescire
dicere, & tñ non posse nisi maledicere?
Haftenus ille. Sic itaq; propter vitia
aut scandala quædā (quibus tamē haud
quaquam patrociamur, quæq; nullo
pacto defendimus) nō cōtinuō amittūt
officij sui potestātē, neq; vitia aut im-
bi mores præfidentiū, tollunt præroga-
tiuas sediū. Si tñ vera sunt quæ aduersa-
rij illis adfingunt. Dicunt multa, sed ni-
hil probāt, sed & si de aliquibus pbare
possent, de his tñ ceteris nō p̄scriberēt.
Adhęc idcirco credim⁹ eos cōuitijs &
maledi-

IOANN. SLO T. GEF.

dictis agere, quòd videant se superatos
veritate. Etenim quoniam veritatem,
quam tenemus & defendimus, vident
tanta firmitate roboratam, & tanta lu-
ce illustratam, vt quid contra eam di-
cendum sit, quo conuicta refelleretur,
non inueniant, conuictijs, calumnijs, mè-
dacijsque agunt, vt nostri ijs permoti
& territi, susceptam causam deserant, &
apud rudem plebem soli videantur vi-
ctores. Sed de his haectenus.

CAPVT VIII.

Vnio Ec-
clesiæ du-
plex est.

Matt. 25

ibidem

NVnc de ipso vinculo vnionis &
paci dicturi, de ipsa Ecclesiæ vn-
ione distinctionem præmittemus. Est
enim vnio Ecclesiæ duplex: Vna quæ
est per fidem, per quam omnes fideles
sunt grex sub vno pastore. Et hæc est il-
la Ecclesia, quæ in Euangelio aliquan-
do comparatur sagenæ missæ in mare,
& ex omni genere piscium congregan-
ti: aliquando decem virginibus, è qui-
bus quinque erant fatuæ, quinque pru-
dentes. Et hanc vnionem rumpit hære-
ticus. Alia autem est vnio, quæ fit per
charitatem, per quam tanquam per iun-

Eturas

DE
Eturas
capit
modo
tate ch
dilige
sma(q
tinè so
Nam fa
schism
nulla h
sed cre
trem, f
tenet l
subden
piti co
vnione
cipuè
(hæc e
est per
secro(i
mini n
catis or
mata. S
fu, & in
secro v
qua vo

DE RETI. FIDE ORTH. **Si**

Eturas membra iunguntur, nimirum ut
capiti suo Christo cohæreant. Et hoc
modo vnitas Ecclesiæ, consistit in vni-
tate charitatis, qua membra inuicem se
diligunt, & Deum. Et huic vnioni, schi-
sma (quod scissuram siue diuisionem la-
tinè sonat) repugnat, eamque diuidit.
Nam sæpenumero euenit, ut quispiam
schismaticus dicatur & sit, qui tamen
nulla hæreseos macula notari potest,
sed credat Ecclesiam esse omnium ma-
trem, fidemque teneat, quam catholica
tenet Ecclesia, licet recuset capiti sese
subdere, & membris alijs coniungi ca-
piti cohærentibus. Porro ad vtramque **Vnio ut**
vnionem tenaciter conseruandã, præ- **conserua-**
cipuè tamen eam quæ est per charitatẽ **ri possit,**
(hæc enim prærequirit vnionem, quæ **quæ sint**
est per fidem) audiamus apostolũ. **necessaria**
1, Cor. 2.
Obsecro (inquit) vos fratres, per nomen do-
mini nostri Iesu Christi, ut id ipsum di-
catis omnes, & non sint in vobis schif-
mata. Sitis autem perfecti, in eodẽ sen- **Eph. 4**
su, & in eadem scientia. Et iterum: Ob-
secro vos ut dignè ambuletis, vocatiõẽ
qua vocati estis, cum omni humilitate

H &

IOANN. SLO. GEF.

& māsuetudine, cum patientia suppor-
tantes inuicem in charitate. Solliciti ser-
uare vnitatem spiritus in vinculo pa-
cis. Vnum corpus, & vnus spiritus, sicut
vocati estis in vna spe vocatiōis vestræ.
Vnus dominus, vna fides, vnum bap-
tisma. Vnus Deus & pater omnium, qui
super omnes & per omnia, & in omni-
bus nobis. Vnicuique autem nostrūm
data est gratia, secundum mēsuram do-
nationis Christi, &c. Et ipse dedit, quos-
dam quidem Apostolos, quosdam autē
prophetas, alios verò Euangelistas, a-
lios autem pastores & doctores, ad con-
summationem sanctorū in opus mini-
sterij, in ædificationem corporis Chri-
sti, donec occurramus omnes in vnita-
tem fidei, & agnitionis filij Dei, in virū
perfectum, in mensuram ætatis, plenu-
dinis Christi, vt iam non simus paruu-
li fluctuantes, & circumferamur omni-
vento doctrinæ, in nequitia hominum,
in astutia, ad circunventionem erroris.
Veritatem autem facientes in charitate
crescamus in illo per omnia, qui est ca-
put Christus, ex quo totū corpus cōpa-

ætum

ætum
ram s
ration
memb
ædific
verbis
prohib
ne spin
deles?
vnitati
dignè
ti sum
incedi
te & m
portan
nim pa
animo
etudo,
tia, con
rant, q
Hanc a
id secta
quod v
corpus
pul°, qa
ditur, q

DE RETI. FIDE. ORT. 52

Etum & cōnexum per omnem iunctu-
 ram subministrationis secundum ope-
 rationem in mensuram vniuscuiusque
 membri augmentum corporis facit in
 ædificationem sui in charitate. Quibus
 verbis quid aliud quàm dissensionem
 prohibet, & charitati studendū monet,
 ne spiritum vnitatis & pacis amittant fi-
 deles? Porrò dissensionem vitamus, &
 vnitati atq; charitati studemus, quando
 dignè ambulamus vocatione qua voca-
 ti sumus, recte q; in præceptis domini
 incedimus, quando cum omni humilita-
 te & mansuetudine cum patientia sup-
 portamus inuicem in charitate. Hæc e-
 nim pariunt concordiam atq; vnitatem
 animorum. Perturbatio autem & inqui-
 etudo, superbia, iracundia & impatien-
 tia, contentionem & discordiam gene-
 rant, quæ corrumpunt fœdera pacis.
 Hanc autem vnitatem spiritus, vel ob
 id sectandam & amplectendam docet,
 quod vnum corpus simus, vt quia vnū
 corpus est ecclesia, vnum etiã sapiat po-
 pulus, quia vna est fides, hoc est, vnū qd' cre-
 ditur, quia vnus spiritus, vna spes voca-
 tionis

H 2

IOANN. SLOT. GEF.

tionis nostræ, vnus dominus, vnum ba-
 ptisma, vnus Deus & pater omnium.
 Quia itaque hæc omnia, quæ enumerat
 vnitatis sunt, vnus debet esse & animus
 populi vt in nullo dissentiat. Porrò vt
 hæc vnitas, melius illibata & impertur-
 bata perpetuo & forti connexionis vin-
 culo perseverare possit, dedit unicuique
 nostrum gratiam, secundum mensuram
 donationis Christi: & cum hoc etiam
 dedit quosdam Apostolos, & cæteros,
 quos enumerat vsque ad consummati-
 onem seculi, vt non simus sicut paruu-
 li fluctuantes. Vbi planè docet, diuersa
 & varia in Ecclesia data esse dona, diuer-
 sos & varios in Ecclesia status & gra-
 dus constitutos, ad prædictam scilicet
 vnitatem Ecclesiæ conseruandam, vt v-
 nusquisque suo officio intentus, ad ec-
 clesiæ ædificationem laboret. Nã huius-
 cemodi officia, ordines, & ministeria,
 ob id sunt in Ecclesia, vt prouehantur
 & cõsummentur fideles (qui fidei sacra-
 mēto initiati & à peccatis mundati, san-
 cti vocantur) ad salutem & in ædifica-
 tionem corporis Christi, vt scilicet per
 eos

1, Cor, 12

Eph 4

Vnitas Ec-
 clesiæ vt
 conserua-
 ri possit,
 necessari-
 us est or-
 do in ea

DE
 eos qu-
 nes hab-
 numer-
 eorum
 na & pr-
 vnanim-
 nam fa-
 consum-
 ob salu-
 in eccl-
 seculi. M-
 siæ vni-
 rare vo-
 locum
 one suc-
 singuli
 quit) in-
 sunt, ne-
 clesiam
 ter epif-
 ciæ, vnu-
 politan-
 triarch-
 quorum
 Petri, vi-
 mas iud-

DE RETI. FIDE ORT. 53

eos qui in Ecclesia eiusmodi functiones habent, populus Christi merito & numero ipsis ducibus augeatur, & ut pro eorum curam & ministerium in fide sana & probatis operibus Christi fideles unanimiter perseuerent, donec ad æternam salutem spiritualiter salubriterque consummantur. Hæ autem functiones ob salutem Christi fidelium, durabunt in ecclesia vsque ad consummationem seculi. Nam quia Christus hanc ecclesiæ vnitatem in hierarchico ordine durare voluit vsque ad finem, idcirco in locum apostolorum diuina dispensatione successerunt episcopi, qui singuli singulis ecclesijs (vt D. Hieronymus inquit) in schismatis remedium prepositi sunt, ne vnusquisque ad se trahens Ecclesiam Christi, vnitatem rumperet. Inter episcopos quoque cuiusque prouinciæ, vnus Archiepiscopus, qui Metropolitanus, & inter metropolitanos patriarchæ seu Primates constituti sunt, quorum Romanus, veluti cathedram Petri, vicaria successione obtinens, primas iudicatus est, nõ quod dignitate sacer-

H 3   dota-

Vnitas Ec-
clesiæ cer-
tissima est
nota illius

Ioan 17

dotali cæteros antecelleret, sed magis
amplitude sollicitudinis, & præro-
gatiua iurisdictionis, vt ecclesiæ vnitas
conseruaretur, anteiret. Nam (quemad-
modum suprâ ex D. Cypriano attuli-
mus) ab hac Petri cathedra, Rom. scili-
cet ecclesia, vnitas sacerdotalis exorta
est. Hæc vnitas, certissimum est signum
Ecclesiæ, & præcipua dos atque nota,
quo catholica ecclesia, dinoscitur ab he-
retica, & sathanę synagoga, q̄ quoties
nomē charitatis & vnitatis audit, toties
sibi suam diuisionē exprobrari putat.
Sed tñ nihilominus, reclamatione licet syna-
goga perfidiæ, certissimū & maximè
propriū ecclesiæ signum est vnitas, nō
carnis, sed spiritus, ad quā hortatus est
Paulus (vti dictum est) & quam Chri-
stus summo studio nobis commenda-
tam voluit, dicens ad patrem: Pater
sancte, serua eos in nomine tuo, quos
dedisti mihi, vt sint vnum sicut & nos.
Et paucis interpositis: Non pro eis (in-
quit) rogo tantū, pro eis qui cre-
dituri sunt per verbum eorum in me,
vt omnes vnum sint, sicut tu pater in
me,

DE RETI. FIDE ORTH. 54

me, & ego in te, vt & ipsi in nobis
 vnum sint. Quid enim aliud hisce ver-
 bis precatus est, quàm vt vnum cum
 ipso, & vnum inter nos essemus? quia
 non pro ijs tantùm rogauit, qui tum
 præsentibus aderant, verùm & pro ijs, qui
 credituri essent per sermonem eorum
 quotquot in præsentibus crederent, quot
 quot posteris etiam ætatibus, alij per
 alios essent credituri: pro his omnibus,
 inquam, orauit, vt omnes vnum essent
 ex vniuersis, qui continua successione
 Euangelium scripturi erant, vnâ con-
 gregatione constituens, quæ propterea
 Catholica, hoc est, vniuersalis Ecclesia
 nominatur, vt quæ non in aliqua orbis
 parte, sed in vniuerso orbe: neq; ad cer-
 tum aliquod tempus, sed ad consum-
 mationem vsque seculi, ex omnium ho-
 minum nationibus esset cõgreganda ad incõ-
 phensibile inter sese, & cū ipso vnionem.
 Quã quo diligentius inter nos retinere
 studerem, nõ solũ vinculum illius pacis,
 legare nobis testamẽto, sed & mortem tã
 acerbã & ignominiosam pro nobis sub-
 ire dignatus est. Nã mortis eius nõ alia

H 4 fuit

ioan. 17
ioan. 17

Vuitas per
episcopos
fouenda,
vindican-
da & tuen-
da est

Cypri lib.
3. epist. 11

IOANN. SLOT. GEF.

fuit causa, quam ut filios Dei, qui erant dispersi congregaret in vnum. Hanc itaque Ecclesiam profiteamur vnam, ut quicquid præter vnam est Ecclesiam, Sathanæ synagoga, non ecclesia possit nuncupari.

CAPVT IX.

PORRò quamdiu hæc vnitas, atque hic ordo custoditur, & per legitimam successionem & industriam episcoporum ac sacerdotum conseruatur, tamdiu vinculum istud charitatis, omnibus charismatibus supereminens imprimis firmatur. Notanter diximus siue adiecimus, & per legitimam successionem & industriam episcoporum ac sacerdotum conseruatur, eò quòd ab episcopis maximè (qui in Ecclesia apostolorum loco præsent) hæc vnitas firmiter tuenda & vindicanda sit, quæ admodum D. Cyprianus lib. 3. epist. 13. & lib. 2. epist. 10. & in tractatu 3. de simplicitate prælatorum diligentissimè inculcat, dicēs: Idcirco copiosum est corpus sacerdotū, cōcordiæ mutuę glutino atq; vnitatis vinculo copulatū, ut si quis

D
quis
& gr
tenta
pasto
mini
Hanc
re, &
scopi
pisco
diuis
menc
perfi
scopa
lidū
in mu
cund
mult
arbo
radic
riui p
cet d
largi
gine
uifio
bore
non

quis ex collegio nostro hæresim facere, & gregem Christi lacerare & vastare tentauerit, subueniant cæteri, & quasi pastores vtilis & misericordes, oues dominicas in gregé colligant. Et iterum.

Hanc vnitatem (inquit) firmiter tenere, & vindicare debemus, maximè Episcopi, qui in Ecclesia præsidemus, vt episcopatum quoq; ipsum, vnum atq; indiuisum probemus. Nemo fraternitatē mendacio fallat, nemo fidei veritatem, perfida præuaricatione corrumpat. Episcopatus vnus est, cuius à singulis in solidū pars tenetur. Ecclesia vna est, quæ in multitudinem latius incremento cunctitatis extenditur, quomodo solis multi radij, sed lumem vnum, & rami arboris multi sed robur vnum, tenaci radice fundatum. Et cum de fonte vno, riuui plurimi defluunt, numerositas licet diffusa videatur exundantis copię largitate, vnitas tamen seruatur in origine. A uelle radium solis à corpore, diuisionem lucis vnitas non capit. Ab arbore frange ramum, fractus germinare non poterit. A fonte præcide riuum,

Cyp. in tract. de simplici prælatorum.

Vnitas Ecclesie similitudinebus probatur.

H 5 præcisus

IOANN. SLOT. GEF.

præcisus arefcet: Sic & Ecclesia domini
luce perfusa, per orbem totum radios
suos porrigit, vnum tamen lumen est
quod vbique diffunditur, vnitas corpo-
ris separatur, ramos suos in vniuersam
terram copia vbertatis extendit, proflu-
entes largiter riuos latius expandit, v-
num tamen caput est, & origo vna, & v-
na mater fœcunditatis successibus copi-
osa, Illius fœtu nascimur, illius lacte nu-
trimur, spiritu eius animamur. Adulte-
rari non potest sponsa Christi, incorru-
pta est & pudica. Vnam domum nouit,
vnus cubiculi sanctitatem, casto pudore
custodit. Hæc nos Deo seruat, hæc fi-
lios regno, quos generauit assignat. Et
in præcedentibus perfectius ad huc decla-
rans, quomodo in hoc ecclesiasticæ vin-
culum vnionis consistat, vt ad caput &
originem recurratur, Hoc eo fit (inquit)
fratres dilectissimi, dū ad veritatis ori-
ginem non reditur, nec caput quæritur
nec magistri cœlestis doctrina serua-
tur. Quæ si quis consideret & examinet
tractatu longo atque argumentis opus
non est. Probatio est ad fidem facilis,
compen-

Vnitas Ec-
clesiæ à ca-
pite quæ-
renda.

DI
comp
nus ad
quia
ædifi
feror
clau
super
& qu
runt
furre
as. Et
resur
tribu
ego n
ctum
tur i
men
eiusd
sua au
q; &
pari c
testat
ciscit
Quan
co C
sona

DE RETI. FIDE ORTH. 56

compendio veritatis. Loquitur dominus ad Petrum: Ego dico tibi (inquit) **Matt. 16**
quia tu es Petrus, & super istam petram
ædificabo ecclesiam meam, & portæ in
ferorum non vincunt eam. Tibi dabo
claves regni cælorum, & quæ ligaueris
super terram, erunt ligata & in cælis.
& quæcunque solueris super terram, e-
runt soluta & in cælis. Et eidem post re-
surrectionem suâ dicit: Pasce oues me-
as. Et quamuis Apostolis omnibus post
resurrectionem suam, parem potestatem **Ioan. 21**
tribuat & dicat: Sicut misit me pater &
ego mitto vos, accipite spiritum san- **Ioan. 20**
ctum, si cui remiseritis peccata, remittetur
illi, si cui tenueritis, tenebuntur, ta-
men ut vnitatem manifestaret, vnitatis
eiusdem originem ab vno incipientem
sua autoritate disposuit. Hoc erant uti-
q; & cæteri Apostoli quod fuit Petrus,
pari consortio præditi & honoris & po-
testatis, sed exordium ab vnitatem profi-
ciscitur, ut Ecclesia vna monstretur.
Quam vnam Ecclesiam etiam in Canti-
co Canticorum spiritus sanctus ex per- **Cant. 6**
sona dñi designat & dicit: Vna est colu-
ba

IOANN. SLOT. GEF.

Vnitatem
Ecclesiæ
qui non
tener, fidē
non tenet

Ephes 4

Cyp, lib, 3
epist. 10.

ba mea, pefecta mea, vna est matri suæ, electa genitrici suæ. Hanc Ecclesiæ vnitatem qui non tenet, tenere se fidē credit? Qui Ecclesiæ renititur & resistit, in ecclesia se esse confidit? quando & beatus Paulus Apostolus hoc doceat, & sacramentum vnitatis ostendat dicens: Vnum corpus &c. Hanc vnitatem firmiter tenere & vindicare debemus maxime episcopi &c. Vnde iterum alibi scribit dicens: Hoc vel maxime & laboramus & laborare debemus, vt vnitatem à domino & per Apostolos nobis successoribus traditam, quantum possumus obtinere curemus, & quod in nobis est, palabundas & errantes oues, quas quorundam peruicax factio, & hæretica tentatio à matre secernit, in Ecclesiam colligamus, illis solis foris remanentibus, qui in obstinatione sua vel furore perseuerarunt, & ad nos redire noluerunt, discretionis & separationis à se factæ, & Ecclesiæ derelictæ, ipsi ratione domino reddituri. Et, S. Leo epist. 84. Nō poterit (inquit) veritatis nostræ vera esse compago, nisi nos ad inseparabilem

D
lem
strin
xio
tem
cord

C
roris
rum
esse,
neat
los,
præc
co fi
qui
uis
ac g
in or
decl
um
tum
iuris
cta e
ius à
sic ac

lem soliditatem, vinculum charitatis adstrinxerit. &c. Et iterum: Hæc conuexio totius quidem corporis vnanimitatem requirit, sed præcipuè exigit concordiam sacerdotum.

CPVT X.

CAeterum ne verba quædam D. Cypriani iam citata cuiquam erroris occasionem præbeant, ista nimirum quibus asserit episcopatum vnum esse, cuius à singulis in solidum pars tenetur, & hoc fuisse cæteros Apostolos, quod fuit Petrus, pari consortio præditos, & honoris & potestatis, idcirco sic accipièda sunt, vt intelligatur loqui de vnitæte episcopatus, quæ quamuis numero multi gerant, ordine tamè ac genere vel gradu dignitatis, par fit in omnibus, quemadmodum exemplis declarat. Non tamen propterea omnium Episcoporum potestas par est, quantum ad vsum clauium, & quantum ad iurisdictionem (quæ discipline coniuncta est) pertinet. Quum autem dicit, Cuius à singulis in solidum pars tenetur, sic accipiendum credimus, vt dicamus quem-

Episcopatus quomodo vnus sit.

Episcoporum non est par potestas.

IO ANN. SLOT. GEF.

quęque episcopū toto sacerdotio fun-
gi in ecclesia sua, docendo, baptizando,
ligando, soluendo, offerendo, sed ita,
vt seruiatur interim disciplinę, quę
ad pacem & vnitatem conseruandā ne-
cessaria est omnibus, quę nihil detrahit
muneri Episcopali, sed officio eius le-
gem statuēs, functionem potestatis, ad
vniuersorum vtilitatem moderatur, &
vt significetur disciplinę (quę discrimē
facit inter Episcopos, vt alius alio ma-
ior habeatur) rationem habendam esse,
sine qua nec stare episcoporū ordo, nec
vlla vel doctrina in ecclesia, vel religio
salubris esse potest. Quantum ergo at-
tinet ad ordinem ac genus dignitatis,
par atq; vnus episcopatus est, & oēs epi-
scopi pares sunt. Nam oīs sic æque epi-
scopi sunt, atque æque multum per im-
positionem manuum illis collatum est.
Verū quantum ad disciplinam & iu-
risdictionem, nō omnes pares sunt, sed
alius alio maior est. Sic em̄ sup episco-
pos Archiepiscopi, & super ipsos Patri-
archę, sup oēs deniq; Papa collocatur.
Vnde S. Leo papa epist. 84. ad Anastasi-
um

DI
um Ep
vlt. ai
sit co
qm̄ &
simili
cretio
esset e
teris p
scopo
magna
sibi oī
lis pu
tres ha
quida
solicit
per qu
falis e
vnqu
go qu
nō me
sed ob
deper
fariū e
nam &
quant
nē att

DE RETI. FIDE ORTH. 58

um Episcopum Thessalonicensem cap. ult. ait: Sacerdotibus etsi dignitas non fit communis, est tamē ordo generalis, qm̄ & inter beatissimos Apostolos in similitudine honoris, fuit quædam discretio potestatis, & quum omnium par esset electio, vni tamen datum est, vt ceteris præmineret. De qua forma, Episcoporum quoq; est orta distinctio, & magna dispositione prouisum est, ne oēs sibi oīa vendicarent, sed essent in singulis prouincijs singuli, quorum inter fratres haberetur prima sentētia, & rursus quidam, in maiorib⁹ vrbibus cōstituti, sollicitudinem suscipere ampliore, per quos ad vnam Petri sedem vniuersalis ecclesiæ cura conflueret, & nihil vnquam à suo capite disideret. Qui ergo quibusdam scit se esse præpositum, nō molestè ferat, aliquē sibi esse prælatū, sed obedientiam quam exigit, etiā ipse dependat: hactenus ille. Et planè necessarium est, vt quæadmodū ppter disciplinam & vnitatē conseruandā disparitas quantū ad vsum clauium & iurisdictionē attinet, inter episcopos sit, qua alius alio

Episcopū
distinctio,
vnde or
ta sit.

Obedien.
tia inferio
rum erga
superiores
est neces
saria,

IOANN. SLO. GEF.

alio maior est: ita etiam (ne hæc disciplina labefactetur, aut vnitas rumpatur) necessaria est inferiorum erga superiores obedientia, vt vel populus sacerdotibus, sacerdotes Episcopis, Episcopi Metropolitanis, Metropolitanis patriarchæ verò vna cum omnibus episcopis Archiepiscopis sacerdotibus & vniuerso clero ac populo, imò etiam ipsis regibus ac Cæsare, subesse atq; obedire tenentur Romano pontifici tanquam Christi vicario, Ille autem Christo. Hęc ita debere fieri, sanctissimus martyr & pontifex Ignatius epist. i. ad Trallianos docet inquit: Episcopo subiecti esto te sicut domino, Necessarium est vos nihil præter Episcopum facere, neq; aliquid agere. Sed & presbiteris subditi estote, sicut Apostolis Iesu Christi. Oportet etiã & diaconis, qui sunt in ministerium Iesu Christi, omni modo placere, non enim cibo & potu sunt ministri, sed ministerij ecclesiæ Dei. Oportet ergo præcepta eorum obseruare, sicut ignem ardẽtem, ipsi verò sint tales. Vos autem reuereamini eos tamquam domi-

Romano
pontifici
omnes obe
dire tenen
tur,

DE
domi
custo
forma
rò sic
postol
clesia
storu
rum:
vestru
vobis
enim i
dus est
vestro
tare co
est, & p
agens.
consci
epist.
(inqu
stro, &
bile est
istum
inuisib
potest
non ab
tionem

DE RETI. FIDE ORT. 59

dominum Iesum Christum, quoniam
custodes sunt loci eius, sicut episcopus
forma est patris omnium, presbyteri ve-
rò sicut confessus Dei, & coniunctio A,
postolorum Christi. Sine ipsis enim ec-
clesia electa non est, neq; collectio san-
ctorum, neq; congregatio sancta. Et ite-
rum: Veneremini (inquit) episcopum
vestrum sicut Christum, secundum quod
vobis beati Apostoli præceperunt. Qui
enim intra altare est constitutus, mun-
dus est. Propter quod obidite episcopo
vestro & presbiteris. Qui verò extra al-
tare constitutus est, extra episcopum
est, & presbyteros & diaconos aliquid
agens. Qui autè talis fuerit pollutus est
conscientia, & est deterior infideli. Et
epist. 2. ad Magnesianos: Dignum est,
(inquit) & vos obedire episcopo ve-
stro, & in nullo ei contradicere. Terri-
bile est enim tali contradicere. Non enim
istum visibilem quis spernit, sed illum
inuisibilem in eo contemnit, qui non
potest à quoquam contemni. Hic enim
non ab homine, sed à deo habet promo-
tionem. Quod cum exemplis scripturæ

I pro-

IOANN. SLOT. GEF.

probasset, subiecit: Nemo in ultus remā-
 fit, qui se contra potiores extulit, quod
 etiā exemplis scripturæ commonstrat,
 & tandem infert, dicens: Omnes in con-
 cordia inuicē diligamus, & secundum
 carnem nemo consideret præpositum
 suum, sed secundum Christum Iesum.
 Nihil sit in vobis, quod vos possit sepa-
 rare, sed adunamini episcopo, subiecti
 per ipsum Deo in Christo. Sicuti ergo
 dominus sine patre nihil facit (non enim
 possum (inquit) à meipso facere quic-
 quam) sic etiam & vos sine Episcopo, si-
 ue presbyteri, siue diaconi, siue laicus.
 Non ergo aliquid rationabile vobis vi-
 deatur, extra ipsius sententiam, tale enim
 iniquum est, & ideo odiosum. Et epi-
 stola. 3. ad Tarsenses: Presbyteri subdi-
 ti estote episcopo, diaconi presbyteris,
 populus diaconis, pro animabus hanc
 ordinationem custodientibus. Et epist.
 5. ad Philadelphieses, ait: Principes sub-
 diti estote Cæsari, milites principibus,
 diaconi presbyteris, vt sacrorum admi-
 nistratoribus, presbyteri verò & diaco-
 ni atq; omnis clerus simul cum omni
 popu-

Inobedien-
 tia erga
 præposi-
 tos non
 manet in-
 ulta.

DE
 populo
 sed &
 scopus
 stus, &
 epist. 6
 episcopo
 sus patre
 los, dia
 manda
 ter Epi
 ad ecco
 prianu
 putent
 stare ra
 bus ob
 terone
 mo qu
 obaud
 cunqu
 homo
 rit, tir
 nunc. I
 suis no
 ad tem
 & tunc
 quand

populo, & militibus atq; principibus, sed & Cæsare, obediant Episcopo, Episcopus verò Christo, sicut patri Christus, & ita vnitas per omnia seruetur. Et epist. 6. ad Smyrnenfes: Omnes (inquit) episcopum sequimini, sicut Christus Iesus patrem, presbyteros sicut Apostolos, diaconos autem veneramini, sicut mandato Dei ministrantes. Nemo præter Episcopum aliquid agat eorum, quæ ad ecclesiam pertinent. hæc ille. Et Cyrianus li. 1. epist. 11. ad Pomponiũ: Nec putent (inquit) sibi vitæ, aut salutis consistare rationẽ, si Episcopis & sacerdotibus obtẽperare noluerint, cum in Deuteronomio dominus deus dicat, Et homo quicumq; fecerit in superbia, vt nõ obaudiat sacerdotem, aut iudicem, quicumque fuerit in diebus illis, morietur homo ille, & omnis populus cum audierit, timebit, & non aget impiè, etiam nunc. Interfici Deus iussit, sacerdotibus suis non obtemperantes, iudicibus à se ad tempus constitutis non obedientes, & tunc quidem gladio occidebantur, quando adhuc & circuncisio carnalis

Ecclesiasti
ca nego-
tia, nemo
debet sine
Episcopo
tractare.

Deut. 17

IOANN. SLOT. GEF.

manebat, nunc autem & quia circumcisi-
sio spiritualis esse ad fideles seruos Dei
coepit, spiritali gladio superbi & con-
tumaces, necantur, dū de ecclesia eijci-
untur. Neq; enim viuere foris possunt,
cum domus Dei vna sit, & nemini salus
esse nisi in ecclesia possit, indisciplina-
tos autem perire, dum nō audiunt, nec
obtemperant consilijs salubribus, testa-
tur diuina scriptura, quæ dicit: Non di-
ligit indisciplinatus castigantē se. Qui
autē oderunt correptiones confumen-
tur turpiter. hęc ille. Porro vt eorū quo-
rum interest subesse, tanto promptior
sit obedientia, debent quoq; etiam ipsi
præpositi audire sanctissimum papam
Leonem ex domini sententia admonen-
tem in epist. 84. c vlt. Qui scit se quibus
dam esse præpositum, sicut nō vult gra-
uis oneris sarcinam ferre, ita non aude-
at alij importabile pondus imponere.
Discipuli enim sumus humilis & mitis
magistri dicentis: Discite à me, quia mi-
tis sum & humilis corde, & inuenietis
requiem animabus vestris. Iugum enim
meum suaue est, & onus meum leue.

Prælato-
rum offici-
um.

Matt 23
Matt. 23

Quod

DI
Quod
Iud in
domin
minist
miliab

C
dientia
hoc vn
sed sch
riuntur
D. Cy
um: No
obort
inde q
ratur.
sacerd
sti cog
ria diu
niuers
collegi
post di
fragiu
sum, iu
Dei fa

DE RETI. FIDE ORTH. 61

Quod quomodo experiemur, nisi & illud in obseruantiam veniat, quod idem dominus ait: Qui maior est vestrū, erit minister vester, Qui autē se exaltat, humiliabitur, & q se humiliat, exaltabitur

Matt. 20
Matt 10
Luc. 22
Luce. 14

CAPVT XI.

CAeterū quando hæc modestia & moderatio prælatorum, & obedientia subditorum non seruatur, tunc

Hæreses & schismata Vnde oriuntur.

hoc vnionis vinculum non custoditur, sed schismata & hæreses plerumque oriuntur. Hoc etenim abundè testatur D. Cyprianus lib. 1. epist. 3. ad Cornelium: Neq; enim (inquit) aliunde hæreses obortæ sunt, aut nata schismata, quam inde quod sacerdoti Dei non obtemperatur. Nec vnus in Ecclesia ad tempus sacerdos, & ad tempus iudex vice Christi cogitatur, cui si secundum magistræ diuina obtemperaret fraternitas vniuersa, nemo aduersum sacerdotum collegium quicquam moueret, nemo post diuinum iudiciū, post populi suffragium, post coepiscoporum consensum, iudicem se non iam Episcopi, sed Dei faceret. Nemo dissidio vnitatis

Episcopum iudicantem Dei, se iudicem constituit

I 3 Chri-

IOANN. SLOT. GEF.

Christi ecclesiam scindet, nemo sibi placens ac tumens, seorsum foris nouam hæresim conderet, nisi si ita est aliquis sacrilegæ temeritatis ac perditæ mētis, vt putet sine Dei iudicio fieri sacerdotem, cum dñs in euangelio suo dicat: Nõne duo passeret asse uenēūt, & neuter eorum cadit in terram, sine patris vestri voluntate? Cum ille nec minima fieri, sine voluntate Dei dicat, existimat aliquis summa & magna, aut non sciente, aut non permittente deo in Ecclesia Dei fieri, & sacerdotes, id est, dispēsatores eius, non de eius sentētia ordinari?

Episcopus absque Dei iudicio nõ fit.
Matt. 10

Dei nutu cuncta reguntur.

Episcopi qui extra Ecclesiam fiunt, non Dei nutu fiunt.

Hoc est fidem nõ habere, qua uiuimus, hoc est Deo honorem non dare, cuius nutu & arbitrio regi & gubernari oĩa scimus & credimus. Planè Episcopi nõ de voluntate Dei fiunt, qui extra Ecclesiam fiunt, sed contra dispositionem & traditionem Euangelij fiunt, &c. Et li. 3. epist. 9. ad Rogatianum, vbi postquã docuisset, Episcopis obedientiam esse præstandam, & diaconum quendã (qui contumelijs & iniurijs Rogatianum Episcopum exacerbauerat) audaciæ suæ pœnitent-

pœnitentiam agere debere edixisset, ut honorem sacerdotij agnosceret, & Episcopo præposito suo plena humilitate satisfaceret, voluit. Hæc (inquit) sunt initia hæreticorum, & ortus atq; conatus schismaticorum malè cogitantium, ut sibi placeant, ut præpositum superbo tumore contemnant. Sic de Ecclesia receditur, sic altare prophanum foris collocatur, sic contra pacem Christi & ordinationem atq; vnitatem Dei rebellatur. Et li. 4. epist. 9. ad Florentium Pupianum: Vnde enim (inquit) schismata & hæreses obortæ sunt & oriuntur, nisi dum Episcopus qui vnus est, & Ecclesiæ præest, superba quorundam præsumptione contemnitur, & homodignatione Dei honoratus, ab indignis hominibus iudicatur. Quis enim hic est superbiæ tumor, quæ arrogantia animi, quæ mentis inflatio, ad cognitionem suam præpositos ac sacerdotes

vocare? In qua etiam episto-

la ostēdit sacerdotes in

Ecclesia, Dei nu-

tu fieri.

I 4 Liber